

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PORĘBA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Autorzy:

dr hab. Magdalena Matysik
dr hab. Damian Absalon

Poręba 2021 r.

SPIS TREŚCI	Strona
1. WSTĘP	4
1.1. Przedmiot, cel oraz zakres merytoryczny i terytorialny prognozy	4
1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania	6
1.3. Metody opracowania	6
2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE I USTALENIA PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PORĘBA	7
2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie	7
2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych	8
3. ANALIZA I OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA.....	12
3.1. Istniejący stan środowiska, jego zasoby, odporność na degradację i zdolność do regeneracji, wynikający z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń projektu Studium.....	12
3.1.1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza	12
3.1.2. Emisja hałasu	13
3.1.3. Wody powierzchniowe i podziemne	14
3.1.4. Powierzchnia terenu, gleby i kopaliny.....	15
3.1.5. Emisja pól elektromagnetycznych	15
3.1.6. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii.....	15
3.2. Prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu Studium oraz ich wpływ na poszczególne komponenty środowiska	16
3.2.1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza	16
3.2.2. Emisja hałasu	17
3.2.3. Wody powierzchniowe i podziemne	17
3.2.4. Powierzchnia ziemi, gleby i kopaliny	18
3.2.5. Emisja pól elektromagnetycznych	18
3.2.6. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii.....	18
3.3. Charakterystyka roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk, typów krajobrazu naturalnego i elementów przyrody nieożywionej na obszarze objętym projektem Studium	19
3.3.1. Flora i roślinność rzeczywista.....	19
3.3.2. Fauna.....	22
3.3.4. Krajobrazy naturalne	22
3.3.5. Elementy przyrody nieożywionej.....	23
3.5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektu Studium.....	25
3.6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektu Studium	28
4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	29
4.1. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.	29
4.2. <i>Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną</i>	34
4.3. Oddziaływanie na ludzi	35
4.4. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.	36
4.5. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne.....	37
4.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.	38
4.7. Oddziaływanie na krajobraz	38
4.8. Oddziaływanie na klimat	39

4.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	39
4.10. Oddziaływanie na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych.	39
4.11. Oddziaływanie na dobra materialne.	40
5. SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ METODY ICH MONITOROWANIA 40	
5.1. Skutki dla istniejących form ochrony przyrody oraz innych obszarów chronionych	40
6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO ...	41
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, KTÓRE MOGĄ BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	41
8. SYNTEZA WYNIKÓW PROGNOZY.....	42
9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	43
Źródła informacji	45
Wykaz map.....	45
Oświadczenie.....	46
Oświadczenie.....	46

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot, cel oraz zakres merytoryczny i terytorialny prognozy

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko „Projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poręba”. Celem prognozy jest określenie wpływu na środowisko ustaleń Studium.

Pod względem merytorycznym opracowanie stanowi realizację zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz. 247 z późniejszymi zmianami).

Sporządzona prognoza zawiera:

- a) informacje o zawartości i głównych celach projektu Studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami planistycznymi o znaczeniu lokalnym, regionalnym, krajowym, wspólnotowym i międzynarodowym, lokalizacji obszarów objętych postanowieniami ww. projektu oraz obszarów, na które oddziaływać będą postanowienia ww. projektu,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy (wykorzystane dane literaturowe, publikowane i niepublikowane, wyniki badań terenowych, w tym wyniki sporządzonej inwentaryzacji przyrodniczej dotyczące obszaru objętego projektem Studium i terenów, na które oddziaływać będzie ww. projekt,
- e) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Studium,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, tj.:
 - istniejący sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu Studium oraz ich wpływ na:
 - emisję zanieczyszczeń do powietrza,
 - emisję hałasu,
 - wody powierzchniowe i podziemne,
 - gleby,
 - kopaliny,
 - emitowanie pól elektromagnetycznych,
 - ryzyko wystąpienia poważnych awarii;
 - prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu Studium oraz ich wpływ na:
 - emisję zanieczyszczeń do powietrza,
 - emisję hałasu,
 - wody powierzchniowe i podziemne,
 - gleby,
 - kopaliny,
 - emitowanie pól elektromagnetycznych,
 - ryzyko wystąpienia poważnych awarii;
 - wykaz roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, typów krajobrazu naturalnego i elementów przyrody nieożywionej stwierdzonych na obszarach objętych projektem Studium wraz z ich krótką charakterystyką,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem:

- istniejący sposób i stan zagospodarowania obszarów, na które oddziaływać będą postanowienia ww. projektu wraz z przedstawieniem tych informacji na załączniku mapowym, oraz skutki ich wpływu na środowisko, a w szczególności na:
 - jakość powietrza atmosferycznego,
 - hałas,
 - odpady,
 - gospodarkę wodno-ściekową,
 - gleby;
- przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ znaczącego oddziaływania postanowień projektu Studium na środowisko,
- wykaz gatunków roślin, grzybów, zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, typów krajobrazu naturalnego i elementów przyrody nieożywionej stwierdzonych na obszarach, na które oddziaływać będą postanowienia ww. projektu wraz z ich krótką charakterystyką,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:
 - wykaz form ochrony przyrody występujących na obszarach objętych postanowieniami projektu Studium: rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000 (wyznaczone i projektowane), obszary chronionego krajobrazu, gatunki roślin, zwierząt i grzybów objęte ochroną prawną na mocy ww. ustawy o ochronie przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, pomniki przyrody wraz z przedstawieniem tych informacji na załączniku mapowym;
- d) cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu Studium, oraz sposoby, w jaki sposób te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu Studium;
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko,

Prognoza przedstawia także rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu „Projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poręba”.

Zakres terytorialny prognozy odpowiada zakresowi analizowanego projektu Studium wraz z niezbędną strefą oddziaływań przedsięwzięć będących przedmiotem projektu Studium.

Opracowanie składa się z części tekstowej i załącznika graficznego (mapa w skali 1:10 000, wydruk w skali 1:15 000). Przyjęta skala mapy odpowiada skali rysunku Studium.

Narzędziem wspomagającym prognozę jest wykonane w 2018 roku „Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Poręba”, które stanowi źródło informacji faktograficznej o środowisku, a w szczególności o tych jego cechach, które mają zasadniczy wpływ na rozwiązania proponowane w Studium.

Pozostałe źródła informacji do „Prognozy ...” to projekt Uchwały Rady Miasta Poręba w sprawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poręba zawierający ustalenia tekstowe. Ponadto wykorzystano publikacje naukowe, dane i opracowania instytucji regionalnych związanych z działalnością w zakresie środowiska oraz inne materiały publikowane i niepublikowane. Spis wykorzystanych źródeł informacji zamieszczono w końcowej części opracowania.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Podstawy formalno - prawne opracowania prognozy stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz. 247 z późniejszymi zmianami);
- Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.);
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r.
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (
- Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 112);

a także ustanowiona na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie skutków niektórych planów i programów dla środowiska (2001/42/WE).

Uwzględniono także liczne Rozporządzenia wykonawcze do ustaw oraz dokumenty szczebla regionalnego.

1.3. Metody opracowania

„Prognoza...” jest kameralnym opracowaniem autorskim, sporządzonym w oparciu o dostępne materiały, tj. publikacje, dokumenty, raporty i inne.

Przyjęta w niniejszym dokumencie metoda opracowania, podyktowana była następującymi przesłankami:

- ramowy zakres prognozy określony został ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- zakres opracowania jest określony charakterem ustaleń oraz skalą rysunku „Projektu Studium”,
Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:
 - a) prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń „Studium” na środowisko, czyli określać pozytywny i negatywny wpływ wynikający z przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
 - b) ustalenia „Studium” dotyczą środowiska przyrodniczego o zróżnicowanej wartości wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia, lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
 - c) istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia „Studium” pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia Studium mogą spotęgować istniejące zagrożenia, osłabić te zagrożenia lub stwarzać możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska,
 - d) prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń „Studium”, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń „projektu Studium” na poszczególne komponenty środowiska, ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

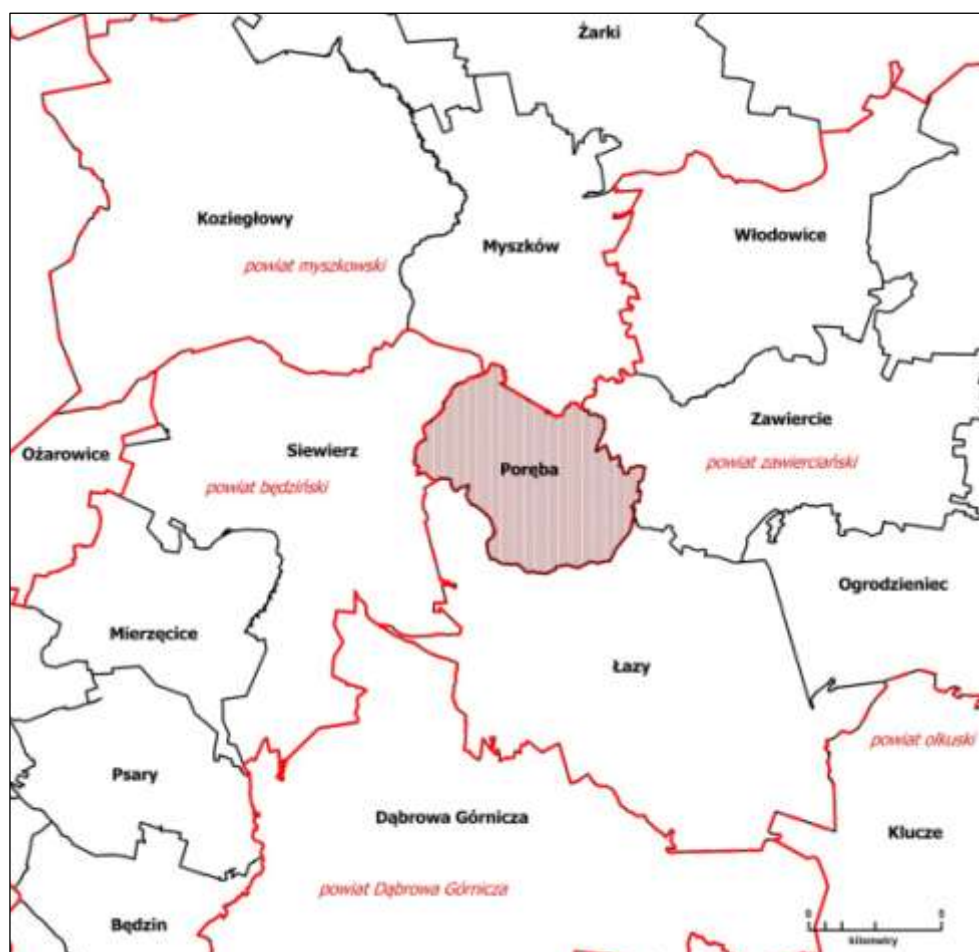
Przy ocenie projektu „Studium”, w kontekście przewidywanych zmian, uwzględniono również cele globalne ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego wynikające z polityki regionalnej i krajowej.

2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE I USTALENIA PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PORĘBA

2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie

Pod względem administracyjnym gmina Poręba położona jest w północno-wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie zawierciańskim. Poręba graniczy: od wschodu z miastem Zawierciem, od zachodu z gminą Siewierz (powiat będziński), od południa z gminą Łazy, od północy z gminą Myszków (powiat myszkowski).

Powierzchnia miasta Poręby zgodnie z państwowym rejestrem granic i jednostek podziału terytorialnych kraju PRG wynosi 39,85 km². Zamieszkuje w nim (stan na rok 2018) 8568 osób.

Rys.1. Lokalizacja obszaru objętego projektem Studium na tle podziału administracyjnego.

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Przedmiotem ustaleń „Projektu Studium...” są tereny o następujących oznaczeniach:

- MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej projektowane,
- MW - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- MW - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej projektowane,
- MU – zabudowy mieszkaniowo – usługowej,
- MU – zabudowy mieszkaniowo – usługowej projektowane,
- U – zabudowy usługowej,
- U – zabudowy usługowej projektowane,
- AG - zabudowy aktywności gospodarczej,
- AG - zabudowy aktywności gospodarczej projektowane,
- US - sportu i rekreacji,
- US - sportu i rekreacji projektowane,
- ZC – cmentarzy,
- ZD –ogrodów działkowych,
- ZP – zieleni urządzonej,
- ZE – zieleni nieurządzonej w dolinach rzek i potoków
- Zł – zieleni niskiej i ogrodów przydomowych,
- ZL – lasy,
- R – grunty rolne,
- WS1 – teren wód powierzchniowych śródlądowych stojących,
- WS2 - teren wód powierzchniowych śródlądowych płynących,
- IT – infrastruktury technicznej,
- KP - parkingi i garaże
- KD – komunikacji drogowej
- KK – komunikacja kolejowa.

Dla terenów oznaczonych symbolem **MN** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **MN**:

- zabudowa usługowa użyteczności publicznej, realizowana w budynkach niemieszkalnych (towarzyszących zabudowie mieszkaniowej) lub mieszkalnych, w tym związane z produkcją rolniczą, z wyjątkiem funkcji uciążliwych dla otoczenia.
- zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp.
- parkingi,
- drogi publiczne,
- drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne,
- ścieżki rowerowe,
- sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.
- budynki rekreacji indywidualnej,
- Istniejąca zabudowa zagrodowej oraz jej uzupełnienie i nowe lokalizacje na terenach sąsiadujących z terenami R.

Dla terenów oznaczonych symbolem **MW** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **MW**:

- zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
- zabudowa usługowa,
- zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp.
- drogi publiczne,
- parkingi,
- garaże,

- drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne,
- ścieżki rowerowe,
- sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Dla terenów oznaczonych symbolem **MU** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w zespołach zabudowy,
- zabudowa usługowa,
- zabudowa mieszkaniowo – usługowa.

Przeznaczeniem dopuszczalnym terenów oznaczonych symbolem **MU** są:

- zakłady rzemieślnicze i produkcyjne o nieuciążliwym oddziaływaniu na otoczenie.
- zabudowa gospodarcza, garaże,
- zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp.
- parkingi,
- drogi publiczne,
- drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne,
- ścieżki rowerowe,
- sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej,

Dla terenów oznaczonych symbolem **U** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- obiekty usługowe, ochrony zdrowia, oświaty, kultury, handlu,
- obiekty usługowo- handlowe,
- budynki wielofunkcyjne oraz obiekty użyteczności publicznej o znaczeniu ogólnomiejskim, w tym budynki kultu religijnego, administracji oświaty, kultury, sportu i rekreacji.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **U**:

- zieleń urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp.,
- parkingi w poziomie terenu i wielopoziomowe,
- garaże, w tym zespoły garaży
- drogi publiczne,
- drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne,
- ścieżki rowerowe,
- sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Dla terenów oznaczonych symbolem **US** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- usługi sportu, kultury fizycznej i rekreacji,
- urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne wraz z urządzeniami towarzyszącymi (np. przechowalnie sprzętu, szatnie, zaplecze sanitarne), place zabaw;

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **US**:

- usługi towarzyszące związane z przeznaczeniem i obsługą funkcji podstawowej, takie jak gastronomia, administracja, handel detaliczny itp.,
- zieleń urządzona, w tym parkowa,
- ścieżki piesze, rowerowe, konne,
- budynki gospodarcze, parkingi, garaże;
- drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne,
- sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Dla terenów oznaczonych symbolem **AG** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- zabudowa produkcyjna,
- zabudowa handlu hurtowego, magazynów, baz, składów,
- zabudowa transportu, logistyki
- zabudowa usługowa,
- inkubator przedsiębiorczości, park technologiczny,
- stacje paliw z dopuszczeniem zaplecza usługowo-handlowego.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **AG**:

- zieleń urządzona,
- zieleń izolacyjna,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,

- drogi publiczne,
- drogi wewnętrzne,
- parkingi (w tym parkingi wielopoziomowe), garaże
- ścieżki piesze i rowerowe,
- możliwość rozmieszczenia urządzeń wykorzystujących energię odnawialną źródła promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 100 kW, pod warunkiem, że strefy ochronne od tych urządzeń o mocy przekraczającej 100 kW nie będą wykraczały poza obszar jednostek urbanistycznych **AG**.

Dla terenów oznaczonych symbolem **ZC** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- cmentarz wraz z usługami kultu religijnego;

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **ZC**:

- usługi związane z przeznaczeniem podstawowym – zakłady kamieniarskie, pogrzebowe, drobny handel (kwiaty, znicze),
- kaplice,
- obiekty małej architektury,
- zieleń urządzona,
- sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej,
- parkingi.

Dla terenów oznaczonych symbolem **ZD** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- ogrody działkowe,

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **ZD**:

- obiekty usługowe uzupełniające i wzbogacające podstawowe użytkowanie zgodnie z ustawą o rodzinnych ogrodach działkowych,
- sieci oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
- ścieżki piesze i rowerowe,
- drogi wewnętrzne,
- obiekty małej architektury oraz place zabaw i gier sportowych, małych;

Dla terenów oznaczonych symbolem **ZP** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- zieleń urządzona obejmująca parki, zieleńce i skwery

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **ZP**:

- zabudowa usługowa w szczególności związana z usługami gastronomii, kultury, rekreacji i sportu, obejmującą ponadto obiekty małej architektury, niezbędne dojazdy i parkingi; grunty przeznaczone pod zabudowę nie mogą stanowić więcej niż 10% ogólnej powierzchni terenu zieleni urządzonej
- parkingi,
- drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne,
- ścieżki rowerowe,
- sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej

Dla terenów oznaczonych symbolem **ZE** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- zieleń nieurządzona, łąki, zadrzewienia;

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **ZE**:

- ciągi piesze, ciągi rowerowe,
- terenowe urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- ścieżki spacerowe, rowerowe, urządzenia zabaw dla dzieci, obiekty i urządzenia małej architektury,
- sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Dla terenów oznaczonych symbolem **ZŁ** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- zieleń niska, łąki, zadrzewienia;
- ogrody przydomowe,
- tereny rolne,

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **ZŁ**:

- ciągi piesze, ciągi rowerowe,
- terenowe urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Dla terenów oznaczonych symbolem **ZL** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- lasy;
- urządzenia obsługi leśnictwa.

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych symbolem **ZL**:

- łąki, stawy na terenach gruntów leśnych,
- drogi dojazdowe do gruntów leśnych,
- urządzenia służące turystyce – w tym szlaki piesze i trasy rowerowe
- tereny rolne, łąki i pastwiska
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- obiekty, których lokalizacja dopuszczona jest w ustawie o lasach oraz istniejąca zabudowa z możliwością uzupełnienia w obszarach zwartej zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla terenów oznaczonych symbolem **R** podstawowymi kierunkami przeznaczenia są:

- użytki rolne, w tym grunty orne, łąki, pastwiska, sady, zadrzewienia;

Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów oznaczonych **R**:

- zabudowa zagrodowa,
- możliwość zachowania i modernizacji istniejącej zabudowy,
- drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, ciągi piesze, ciągi rowerowe,
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- możliwość rozmieszczenia urządzeń wykorzystujących energię odnawialną źródła promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 100 kW, pod warunkiem, że strefy ochronne od tych urządzeń o mocy przekraczającej 100 kW nie będą wykraczały poza obszar jednostek urbanistycznych R.

Przeznaczeniem podstawowym terenów – oznaczonych symbolami **WS1** i **WS2** są wody powierzchniowe śródlądowe.

- wody powierzchniowe śródlądowe rzeki Czarna Przemsza oraz Potok Kierszula, Potok Krawce, Smudzówka,
- tereny zbiorników wodnych oznaczonych na rysunku, w tym Jezioro Poręba I i Jezioro Poręba.

Przeznaczeniem dopuszczalnym dla terenów oznaczonych symbolem **WS1** i **WS2** są:

- urządzenia i sieci infrastruktury technicznej oraz urządzenia wodne,
- mosty dla przebiegu dróg oraz sieci infrastruktury technicznej,
- mostki dla kontynuacji przebiegu ścieżek rowerowych i spacerowych.

Podstawowe kierunki przeznaczenia dla terenów **IT** to: odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarka odpadami, działalności związane z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów, elektroenergetyki, gazownictwa, infrastruktury komunalnej. Przeznaczeniem dopuszczalnym są: schronisko dla zwierząt, bazy, składy, dojazdy, dojścia, parkingi, zabudowa towarzysząca, zieleń urządzona i izolacyjna.

Dla terenów oznaczonych symbolami **KD** przeznaczeniem podstawowym są: drogi publiczne, drogi i trasy rowerowe, chodniki, zieleń urządzona.

Przeznaczeniem podstawowym terenu **KK** są: linie kolejowe, zaplecze techniczne, administracyjne i socjalne związane z funkcjonowaniem obszaru kolejowego, obiekty obsługi publicznego transportu zbiorowego, parkingi terenowe.

Przeznaczeniem dopuszczalnym terenów **KS** są parkingi oraz stacje paliw, dopuszczalnymi kierunkami jest zieleń urządzona oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Dla terenów oznaczonych symbolami **KP** przeznaczeniem podstawowym są: parkingi, garaże, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej; zieleń urządzona, drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne.

Celem sporządzenia nowej edycji Studium jest określenie aktualnej polityki przestrzennej miasta uwzględniającej jego potrzeby rozwojowe, w tym aktywizację gospodarczą i poprawę warunków życia

mieszkańców poprzez określenie zasad lokalnych, zasad zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem obowiązujących regulacji prawnych.

3. ANALIZA I OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA

3.1. Istniejący stan środowiska, jego zasoby, odporność na degradację i zdolność do regeneracji, wynikający z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń projektu Studium.

Oceny stanu funkcjonowania środowiska, jego zasobów i odporności na degradację dokonano w oparciu o uwarunkowania określone w opracowaniu ekofizjograficznym oraz dla przewidywanych kierunków zmian w sytuacji braku realizacji Studium.

3.1.1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Na stan powietrza na obszarze miasta Poręba, mają wpływ różnorodne źródła emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Źródła te można podzielić na:

- punktowe – są to głównie emisje przemysłowe, powstające w trakcie procesów technologicznych, odprowadzane emitorami o średniej wysokości. Zaliczyć tu można przede wszystkim zakłady produkujące meble, niekontrolowane spalające odpady z produkcji. Emisja z tego typu źródeł ma najszerszy zasięg oddziaływania;
- obszarowe – są to głównie emisje ze spalania na cele ciepłownicze w lokalnych oraz indywidualnych kotłowniach. Skupiska domów z indywidualnym ogrzewaniem tworzą obszary będące źródłem tzw. niskiej emisji. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców powoduje że spalany jest opał niskiej jakości oraz odpady między innymi tworzywa sztuczne czy opady papierowe. Innym źródłem obszarowym jest nieczynne składowisko odpadów ze względu na możliwą emisję metanu lub pylenie;
- liniowe – przede wszystkim transport drogowy – dotyczy to głównie nadmiernie obciążonej drogi krajowej nr 78.

Na obszarze Poręby nie ma scentralizowanego systemu ciepłowniczego (ogrzewania zdalaczynnego). Istnieją jedynie słabo rozbudowane sieci niskoparametrowe zasilane z osiedlowych kotłowni lokalnych. Potrzeby cieplne pokrywane są z lokalnych kotłowni zasilających mieszkalne budynki wielorodzinne, z kotłowni indywidualnych zasilających obiekty użyteczności publicznej i podmioty gospodarcze oraz z wykorzystaniem indywidualnego ogrzewania etażowego i piecowego. Głównym surowcem energetycznym w sektorze komunalno-bytowym w mieście jest węgiel, a w dalszej kolejności gaz sieciowy, olej opałowy oraz energia elektryczna. Gospodarstwa domowe korzystają w zdecydowanej większości z niskosprawnych palenisk węglowych opalanych najczęściej niskogatunkowym węglem. Zanieczyszczenia emitowane są emitorami o wysokości do około 10 m, co powoduje rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń po najbliższej okolicy.

Ocenę jakości powietrza w mieście Poręba wykonano na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim, Raport za rok 2018” (WIOŚ, Katowice). Miasto Poręba położone jest w obrębie strefy śląskiej PL2405, w której dokonuje się oceny jakości powietrza pod kątem zawartości: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu PM10; ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe PM10 oraz pyłu PM2,5. Ocena jakości powietrza za rok 2018, uwzględniająca kryteria ustanowione w celu ochrony zdrowia i ochrony roślin, obejmująca 12 substancji wykazała:

- ▶ W klasyfikacji dla kryterium ochrony zdrowia:

Ze względu na ochronę zdrowia – klasę C, wymagającą wdrażania naprawczych programów ochrony powietrza POP, z uwagi na występowanie na terenie strefy obszarów, na których odnotowano przekroczenia średniodobowej wartości dopuszczalnej z ponadnormatywną częstością oraz rocznej wartości dopuszczalnej:

- dla pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu dla PM2,5;
- dla ozonu.

Ze względu na ochronę zdrowia – klasę A (poziom stężenie nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej i nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza):

- dla dwutlenku azotu,
- dla dwutlenku siarki,
- dla zanieczyszczeń takich, jak: benzen, ołów, arsen, kadm, nikiel, tlenek węgla.
- ▶ W klasyfikacji dla kryterium ze względu na ochronę roślin w strefie śląskiej:
 - klasa C - przekroczenie poziomu docelowego ozonu,
 - klasa D2 - przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu,
 - klasa A - brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, a w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. nieużytków, dróg, chodników, boisk oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s).

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń dwutlenku azotu jest emisja ze źródeł liniowych (komunikacyjnych).

Przyczyną wystąpienia przekroczeń ozonu jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych niezwiązanych z działalnością człowieka. Z badań przeprowadzonych na terenie Polski w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika, że ozon jest zanieczyszczeniem w strefie przyziemnej wykazującym tendencje do przekraczania poziomów dopuszczalnych na wielu obszarach kraju i Europy. Wysokie stężenia tej substancji pojawiają się w sprzyjających warunkach atmosferycznych, tj. przy wysokiej temperaturze i intensywnym promieniowaniu słonecznym.

3.1.2. Emisja hałasu

Według skali uciążliwości stosowanej w niektórych krajach Unii Europejskiej, na podstawie wyników obliczeń prowadzonych przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych (IETU) sytuację akustyczną w mieście należy określić jako złą do skrajnie złej. Zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z roku 1993 dla zabudowy mieszkaniowej wskazane jest dążenie do ograniczenia równoważnego poziomu dźwięku na zewnątrz budynku do wartości 55 dB w dzień i 45 dB w nocy. Jednocześnie zgodnie z zaleceniami WHO, dotyczącymi dokuczliwości, zakłóceń snu i rozmów, należy przyjąć, że przekroczenie granicy poziomów hałasu na zewnątrz budynku, równej 70 dB w porze dziennej i 60 dB w porze nocnej, stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2012 (Dz. U. z 2012 r., poz. 1109) określa dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu LDWN, LN, LAeq D i LAeq N.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne dla: terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów mieszkaniowo-usługowych oraz terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców wyrażono wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego oraz terenów mieszkaniowo-usługowych, gdzie dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB wynosi dla dróg: LDWN – 68, LN – 59. Dopuszczalny długookresowy poziom hałasu z pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu wynosi: LDWN – 55, LN – 45. W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dopuszczalny poziom dźwięku A w dB wynosi dla dróg: LDWN – 64, LN – 59. Dopuszczalny długookresowy poziom hałasu z pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu dla tych terenów wynosi: LDWN – 50, LN – 40. Dla terenów w strefie śródmiejskiej dopuszczalny poziom dźwięku w dB wynosi dla dróg: LDWN – 70, LN – 65. Dopuszczalny

długookresowy poziom hałasu z pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu dla tych terenów wynosi: LDWN – 55, LN – 45.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost potencjalnego zagrożenia hałasem komunikacyjnym, zwłaszcza z powodu wzrostu natężenia ruchu, w tym zwiększenia udziału transportu ciężkiego. Nasilił się również problem uciążliwości akustycznych związanych z funkcjonowaniem drobnej działalności usługowej, gdzie źródłem hałasu są np. urządzenia klimatyzacyjno-wentylacyjne zamontowane na budynkach handlowych i lokalach gastronomicznych.

Głównym źródłem hałasu na terenie Poręby jest komunikacja drogowa i przemysł. Na terenie Poręby nie były prowadzone pomiary hałasu drogowego. Jednak ze względu na znaczne obciążenie ruchem samochodowym oraz bliską lokalizację zabudowy mieszkaniowej wzdłuż drogi nr 78 – poziomy dopuszczalnych poziomów dźwięku są przekraczane. Na terenie Poręby zakłady przemysłowe (głównie: Fabryka Narzędzi POREBA, ENERGOINSTAL S.A.) emitują hałas, którego źródłem są maszyny i urządzenia wykorzystywane na ich terenie. Zastosowane zabezpieczenia powodują, że uciążliwości mieszczą się w granicach działek. Hałas z zakładów zlokalizowanych w sąsiedztwie DK 78 jest maskowany przez hałas drogowy.

3.1.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Obszar miasta Poręby położony jest w obrębie następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

- Przemsza do zbiornika Przeczyce - RW2000621231,
- Mitręga (południowa część gminy) - RW2000621229,
- Warta do Bożego Stoku - RW600061811529.

Na wymienionych JCWP monitoring wód powierzchniowych prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

Dla JCWP Przemsza do zbiornika Przeczyce - RW2000621231 pełną ocenę stanu wykonano za rok 2016. W roku 2017 i 2018 ocena stanu obejmowała tylko stan chemiczny JCWP oraz stan JCWP. Ocena za rok 2016 wykazała, że Przemsza do zbiornika Przeczyce charakteryzuje się słabym stanem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego oraz złym stanem wód - 4 klasą elementów biologicznych, 2 klasą elementów hydromorfologicznych, >2 klasą elementów fizykochemicznych oraz 2 klasą elementów fizykochemicznych – w zakresie specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych.

Ocena JCWP Mitręga - RW2000621229 została wykonana za rok 2017. JCWP Mitręga charakteryzuje się umiarkowanym stanem ekologicznym, stan chemiczny nie został oceniony, ocena stanu JCWP wskazuje na zły stan wód - 3 klasę elementów biologicznych, 2 klasę elementów hydromorfologicznych, >2 klasę elementów fizykochemicznych.

JCWP Warta do Bożego Stoku - RW600061811529 zajmuje niewielki fragment gminy Poręba. Ocena za rok 2018 wykazała, że charakteryzuje się ona złym stanem wód.

Plany gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy Wisły i Odry określają stan JCWP Przemsza do zbiornika Przeczyce - RW2000621231, Mitręga - RW2000621229, Warta do Bożego Stoku - RW600061811529 jako zły, również dla wszystkich istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Wody podziemne

Na terenie gminy Poręba główne poziomy wód podziemnych występują w utworach triasowych – w obrębie dwóch zbiorników wód podziemnych nr 454 Olkusz–Zawiercie, który obejmuje przeważającą część gminy i nr 327 Lubliniec – Myszków występujący w północnej części gminy. Piętro czwartorzędowe ma tu podrzędne znaczenie, charakteryzuje się występowaniem wód w utworach aluwialnych dolin rzecznych zwłaszcza w dolinie Czarnej Przemszy i dolinach jej dopływów.

Poręba położona jest w obrębie następujących JCWPd: nr 112 oraz nr 99 (północno wschodnia część miasta). Zgodnie z Planami Gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy Odry i Wisły (Dz.U. 2016 r., poz. 1967 i Dz.U. 2016 r., poz. 1911) stan ilościowy i jakościowy dla JCWPd nr 112 określono jako dobry, istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. W przypadku JCWPd 99 stan ilościowy oraz stan chemiczny określono jako dobry, brak jest ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Na terenie Poręby nie ma punktów monitoringu wód podziemnych. Najbliższe punkty monitoringu wód podziemnych zlokalizowane są w Czekance, Podwarpiu i Ciągowicach. Wody JCWPd 112 w roku 2018 zostały zaklasyfikowane do II klasy – wody dobrej jakości.

Jakość wód JCWPd nr 99 monitorowana jest w Myszkwie i Mrzygłódce. Ocena jakości JCWPd została wykonana w roku 2017. Wody te są w klasach: II (ze względu na temperaturę) oraz III (ze względu na potas).

Teren opracowania leży poza wydzielonymi obszarami wymagające wysokiej (OWO) i najwyższej (ONO) ochrony.

3.1.4. Powierzchnia terenu, gleby i kopaliny

Degradacja powierzchni terenu może przejawiać się w postaci:

- występowania gruntów antropogenicznych,
- występowania antropogenicznych form terenowych,
- występowania składowisk surowców, składowisk i wylewisk odpadów oraz składowisk paliw.

Obszar Poręby cechuje się urozmaiconą rzeźbą o charakterze wyżynnym i równinnym, miejscami rozciętą dolinami cieków wodnych o przebiegu na ogół równoleżnikowym. Obniżanie się powierzchni terenu Poręby przebiega w kierunku południowym i wschodnim. Najwyższym wzniesieniem jest wzgórze położone w Niwkach (365 m n.p.m.), a w części południowej gminy najwyższym punktem jest Turkowa Góra osiągająca rzędną 358,7 m n.p.m. Najniżej położone tereny (296,2 m n.p.m.) znajdują się przy zachodniej granicy miasta w dolinie Czarnej Przemszy

Na obszarze Poręby znajdują się 5 udokumentowanych złóż kopalin stałych. Kopaliny o ogólnokrajowym znaczeniu gospodarczym są na tym obszarze rudy cynku i ołowiu, występujące w dolomitach kruszonośnych i warstwach diploporowych wapienia muszlowego: „Marciszów”, „Poręba”, „Siewierz”, „Zawiercie 3”. Z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego klasyfikacja złóż rud cynku i ołowiu na terenie Poręby zalicza je do złóż konfliktowych z uwagi na ogólną uciążliwość ich eksploatacji i przeróbki dla środowiska przyrodniczego oraz ochronę wód.

Jedynym występującym złożem łąw ceramiki budowlanej jest złożo „Poręba III”. Złożo to nie było eksploatowane. Jest to złożo małe, o powierzchni 0,24 ha.

Na terenie Poręby nie jest prowadzony monitoring chemizmu gleb w ramach Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski. W Porębie przeważają gleby kwaśne, lekko kwaśne i obojętne, co wskazuje na potrzebę wapnowania i stosowania odpowiedniego nawożenia.

3.1.5. Emisja pól elektromagnetycznych

Podstawowymi sztucznymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego na terenie Poręby są napowietrzne linie energetyczne: jedna linia 220 kV oraz dwie linie wysokiego napięcia 110 kV, stacje transformatorowe oraz instalacje radiokomunikacyjne – stacje bazowe telefonii komórkowej.

Do oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zobowiązany jest Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, który ma prowadzić badania w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Pomiaru promieniowania elektromagnetycznego prowadzone przez WIOŚ w 2018 w Porębie zlokalizowane były w przy ulicy Chopina, średnie natężenie pola elektrycznego wynosiło 0,659 V/m.

3.1.6. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na terenie objętym projektem Studium nie ma zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska.

Brak realizacji ustaleń projektu Studium spowoduje utrzymanie istniejącego stanu środowiska. Mogą nastąpić zmiany zagospodarowania wynikające z uzyskanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o pozwoleniu na budowę, co może sprzyjać procesowi suburbanizacji, nieefektywnemu wykorzystaniu terenów i rozpraszaniu zabudowy poza obszary uzbrojone i skomunikowane. Zahamowane zostaną działania zmierzające do wprowadzenia ładu przestrzennego i wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Brak realizacji ustaleń

projektu Studium nie wpłynie negatywnie na tendencje zmian w środowisku. Zaniechanie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnych z ustaleniami studium dotyczącymi zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego może mieć dla środowiska negatywne skutki. W przypadku braku realizacji ustaleń projektu Studium, zostanie także ograniczona możliwość rozwoju i aktywizacji terenów miasta Poręba.

Fot. 1. Przykład rozpraszania zabudowy. Nowa zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana na terenach łąk wilgotnych i świeżych.

3.2. Prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu Studium oraz ich wpływ na poszczególne komponenty środowiska

3.2.1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza koncentruje się w strefach zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej oraz wzdłuż istniejących szlaków komunikacyjnych.

Projekt Studium wyznacza nowe tereny pod zabudowę. Powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, mieszkaniowo-jednorodziną, mieszkaniowo-wielorodzinną zwiększy się o 1,07%, terenów aktywności gospodarczej o 3,09% w stosunku do istniejącej zabudowy. W związku z tym nie przewiduje się znaczącego zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. Dodatkowo projekt Studium przyjmuje dla ochrony powietrza:

- 1) realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska,
- 2) termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- 3) ograniczenie emisji ze spalania węgla w piecach domowych i małych kotłowniach poprzez:
 - a) wymianę starych kotłów węglowych o niskiej sprawności, zmianę na paliwa ekologiczne;
 - b) docieplenie budynków w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną;

c) popularyzację energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych.

Powyższe zapisy projektu Studium minimalizują ryzyko przekroczenia dopuszczalnych wartości zanieczyszczenia powietrza.

3.2.2. Emisja hałasu

W rejonach występowania działalności usługowej może być obserwowany wzrost poziomu lub powstawanie nowych źródeł emisji hałasu.

Głównym źródłem hałasu na terenie miasta Poręby jest komunikacja drogowa i przemysł. Realizacja przedsięwzięcia pn.: „Budowa drogi krajowej nr 78 Siewierz–Szczekociny z obwodnicami miejscowości: Poręba i Zawiercie, Kroczyce i Pradła oraz Szczekociny”, spowoduje, że na terenie gminy Poręba zostanie wybudowana obwodnica przebiegająca w południowej części gminy głównie przez obszary rolnicze i leśne co znacząco poprawi warunki akustyczne na terenie miasta.

Ustalenia projektu Studium nie spowodują oddziaływań skumulowanych w zakresie zwiększenia poziomu hałasu oraz minimalizują ryzyko przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu na terenie objętym projektem Studium, poprzez zapisy:

- 1) poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych,
- 2) określanie standardów akustycznych zgodnie z przepisami odrębnymi dla poszczególnych kategorii terenów;
- 3) sprostanie wymogom aktualnych unormowań prawnych w zakresie ochrony przed wibracjami,
- 4) doskonalenie systemu komunikacji zbiorowej oraz systemu transportowego z punktu widzenia ograniczenia emisji wibracji, obejmujących poprawę stanu infrastruktury komunikacyjnej,
- 5) tworzenie warunków do ochrony klimatu akustycznego terenów chronionych przed hałasem w rozumieniu ustawy prawo ochrony środowiska w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3.2.3. Wody powierzchniowe i podziemne

W rejonach nowych obiektów przeznaczonych na działalność usługową powstaną dodatkowe miejsca wytwarzania ścieków. Poszerzenie terenów usługowych może niekorzystnie wpłynąć na stan sanitarny wód powierzchniowych i podziemnych, zwłaszcza w przypadku niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej.

Na terenie gminy Poręba główne poziomy wód podziemnych występują w utworach triasowych – w obrębie dwóch zbiorników wód podziemnych nr 454 Olkusz – Zawiercie, który obejmuje przeważającą część gminy i nr 327 Lubliniec – Myszków występujący w północnej części gminy. W celu ochrony wód podziemnych oraz Głównych Zbiorników Wód Podziemnych projekt Studium ustala:

- 1) zakaz wprowadzania ścieków nie spełniających wymagań rozporządzenia odnośnie wprowadzania ścieków do gruntów i wód podziemnych na terenach o najwyższej podatności poziomu zbiornikowego na zanieczyszczenie,
- 2) zakaz nawożenia gnojowicą użytków rolnych znajdujących się w obrębie obszarów o najwyższej podatności na zanieczyszczenie poziomu zbiornikowego oraz położonych w odległości mniejszej niż 100 m od koryt cieków powierzchniowych,
- 3) ograniczenie stosowania nawozów i środków ochrony roślin na terenach rolniczych zwłaszcza zlokalizowanych w obszarach o najwyższej podatności wód podziemnych na zanieczyszczenie,
- 4) nakaz stosowania szczelnych nawierzchni dróg, ulic i parkingów, stacji paliw, stacji obsługi samochodów, dróg wewnątrz zakładowych o powierzchni powyżej 0,1 ha,
- 5) nakaz podczyszczania ścieków opadowych i roztopowych ze szczelnych nawierzchni parkingów, stacji paliw, stacji obsługi samochodów o powierzchni powyżej 0,1 ha w odpowiednich urządzeniach.

Dla ochrony istniejących wód powierzchniowych – rzeki Czarnej Przemszy oraz Potoku Kierszula, Potoku Krawce i Smudzówka projekt Studium przewiduje:

- 1) zachowanie, wykluczonego spod zabudowy, pasa ochronnego wzdłuż cieków o szerokości minimum 5,0 m od brzegów cieków, niezbędnego dla prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach cieków oraz gwarantującego ochronę otuliny biologicznej cieków,
- 2) zakaz grodzenia nieruchomości w odległości 1,5 m od krawędzi cieków.

Dodatkowo ustala się utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych w szczególności rowów i sieci drenarskiej.

Powyższe ustalenia projektu Studium minimalizują ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

3.2.4. Powierzchnia ziemi, gleby i kopaliny

Na terenie miasta nie stwierdzono występowania obszarów narażonych na wystąpienie ruchów mas ziemi. Na terenie gminy nie ustanowiono filarów ochronnych. Niezależnie od ustaleń studium, w procesie rozwoju gminy filary takie mogą być wyznaczone w zależności od potrzeb, w koncesji na wydobywanie. Plan terenu górniczego może w szczególności określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopaliny nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr. W przypadkach zamierzonej w przyszłości eksploatacji występujących na obszarze gminy złóż filarami ochronnymi należałoby objąć koncentracje terenów zabudowanych oraz planowanych do zabudowy.

Projekt Studium wyznacza tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, obejmujące kompleksy użytków rolnych, tereny te zostały wyłączone z możliwości zabudowy.

Projekt Studium nie przewiduje zmian w użytkowaniu ziemi.

Powyższe ustalenia projektu Studium minimalizują ryzyko negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i gleby.

3.2.5. Emisja pól elektromagnetycznych

Projekt Studium określa ochronę przed promieniowaniem niejonizującym poprzez:

- 1) uwzględnienie zagadnień promieniowania niejonizującego i wynikających z tego ograniczeń na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji lokalizacyjnych dla procesów inwestycyjnych związanych z obiektami będącymi źródłem tego promieniowania,
- 2) kształtowanie funkcji w sposób eliminujący lokalizowanie zabudowy w granicach pól elektromagnetycznych od linii średniego i wysokiego napięcia oraz stacji elektromagnetycznych.

Dodatkowo projekt Studium wyznacza obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – strefa oddziaływania ma mieścić się w granicach wyznaczonych terenów.

Powyższe ustalenia projektu Studium minimalizują ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania niejonizującego.

3.2.6. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Projekt Studium nie wyznacza nowych terenów związanych z ryzykiem wystąpienia poważnych awarii. Dodatkowo projekt Studium w celu kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, wyklucza lokalizację zakładów o dużym ryzyku lub zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Ryzyko takie może być związane z realizacją ponadlokalnej inwestycji celu publicznego, którą jest „Budowa rurociągu produktowego Boronów – Trzebinia”. Inwestycja ta jest przedłużeniem istniejących rurociągów produktowych Płock – Koluźki – Boronów aż do rafinerii w Trzebini. Jest to ważny projekt dla gminy Poręba ze względu na jego przebieg oraz ograniczenie ruchu ciężarówek na drogach gminnych. Trasa rurociągu przebiega przy północno – zachodniej granicy gminy, głównie przez tereny leśne i rolnicze. W okresie funkcjonowania ropociągu będzie wymagany stały monitoring stanu technicznego rurociągu, zapewnienie optymalnego ciśnienia przesyłanej ropy, czy zwiększenie grubości rur. W przypadku wycieku ropy w wyniku awarii może dojść do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego. Ropociąg nie przebiega przez tereny zabudowy mieszkaniowej, najbliższe tereny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowane są w odległości ok. 20 m (przy ul. Baśniowej), w dzielnicy Poręby - Niwki. Na pozostałej trasie przebiegu ropociągu odległość zabudowy wynosi od 230 m do 160 m. Planowany ropociąg będzie posiadał strefę bezpieczeństwa 12 m, planowana głębokość posadowienia ropociągu to minimum 1 m.

Szczegółowe działania minimalizujące ryzyko wystąpienia poważnej awarii są zawarte w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla budowy przedsięwzięcia.

Dla projektowanego rurociągu paliwowego DN 250 projekt Studium ustala:

- Należy zachować strefę bezpieczeństwa o szerokości minimum 12 m, której środkiem jest oś rurociągu. Strefa bezpieczeństwa ma być użytkowana według pierwotnego przeznaczenia. Strefa powinna być wolna od wszelkiego rodzaju budowli, budynków, ogrodzeń, składów materiałów itp.
- Zakaz sadzenia pojedynczych drzew w odległości mniejszej niż 5 m od rurociągu paliwowego. Budynki można lokalizować w odległości minimum 15 m od projektowanego rurociągu paliwowego. Do bieżącej obsługi rurociągu paliwowego i linii światłowodowej należy przyjąć pas eksploatacyjny o szerokości 6 m (po 3 m na stronę) dla rurociągu i 2 m (po 1 m na stronę) dla linii światłowodowej.
- Planowane stacje bazowe telefonii komórkowej należy sytuować w odległości od projektowanego rurociągu paliwowego nie mniejszej od całkowitej ich wysokości, powiększonej o połowę strefy bezpieczeństwa, tj. minimum 6 m.
- Wszelkie planowane inwestycje podziemne i naziemne przechodzące przez strefę bezpieczeństwa lub w jej pobliżu należy projektować zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie.

Ustalenia projektu Studium minimalizują ryzyko wystąpienia poważnej awarii.

3.3. Charakterystyka roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk, typów krajobrazu naturalnego i elementów przyrody nieożywionej na obszarze objętym projektem Studium

3.3.1. Flora i roślinność rzeczywista

Flora roślin naczyniowych Poręby nie została dotąd dokładnie zbadana. Na terenie miasta występuje ponad 600 gatunków roślin naczyniowych. W większości są to gatunki pospolite w całej Polsce. Na uwagę zasługują gatunki obecnie chronione oraz gatunki górskie, których występowanie nadaje osobliwy charakter florze miasta. Wśród gatunków chronionych przeważają gatunki związane z siedliskami leśnymi (butawnik wielkokwiatowy, żłobik koralowy, ciemiężca zielona, kruszczyk szerokolistny, kruszczyk połabski, kruszczyk siny, wawrzynek wilczełyko, cieszyńianka wiosenna i in.) oraz łąkowymi (m.in. zimowit jesienny, kukułka Fuchsa, kukułka szerokolistna, goryczka wąskolistna, kosaciec syberyjski, pełnik europejski). Wiele z tych gatunków jest zagrożonych w Europie, Polsce i w województwie śląskim.

Element górski we florze Poręby reprezentowany jest m. in. przez: jodłę, jawora, trzcinnika owłosionego, rzeźusznika Hallera, buka, lepiężnika białego, świerka, bez koralowy, ciemiężycę zieloną, tojeść gajową i starca kędzierzawego.

Roślinność rzeczywista miasta Poręba nie była przedmiotem badań fitosocjologów. Takich badań doczekały się tylko niektóre obszary, głównie leśne. Dotychczas stwierdzono tu występowanie około 66 zespołów i zbiorowisk roślinnych, które należą do 19 klas roślinności. Wiele płatów roślinności jest tak przekształconych antropogenicznie, że nie można ich zaklasyfikować do systemu fitosocjologicznego. Wykaz systematyczny zbiorowisk roślinnych miasta Poręba zamieszczono na stronie 24.

Powierzchniowo dominują zbiorowiska leśne i zaroślowe, a następnie zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe oraz pól uprawnych, znaczący jest także udział powierzchniowy zbiorowisk ruderalnych związanych z zabudową. Najliczniejsze są zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe (12 syntaksonów), terenów ruderalnych i pól uprawnych (11) oraz szuwarowe (11) i leśne (9). Do najrzadszych należą zbiorowiska: pleustonowe (1), terofitów letnich (1), źródliskowe (2), torfowisk niskich i przejściowych (2) i brzegów zbiorników wodnych.

Na szczególną uwagę zasługują zbiorowiska roślinne zamieszczone w czerwonej liście zbiorowisk województwa śląskiego. Jest ich 21 (1 w kategorii wymierających E, 12 w kategorii narażonych V, 2 o nieokreślonej kategorii zagrożenia I i 6 zbiorowisk rzadkich R). Aż 12 z nich to zbiorowiska wodne i od wód zależne.

Do zbiorowisk wymierających należy mszar przygiełki białej. Wśród zbiorowisk narażonych należy wymienić zbiorowiska pól uprawnych, łąk i pastwisk oraz lasów liściastych. Rzadkimi w województwie śląskim zbiorowiskami występującymi w Porębie są: zbiorowiska źródliskowe, szuwaru jeżogłówki i turzycy pęcherzykowatej, ziołorośla z lepiężnikiem białym oraz zespół łągu olszowo-jesionowego.

W mieście Poręba, oprócz zbiorowisk roślinnych składających się z rodzimych gatunków, wykształcają się również zbiorowiska zdominowane przez gatunki obce. Do nich należą m. in.: zespół moczarki kanadyjskiej w wodach Przemysy oraz porastające brzegi: zbiorowisko z nawłocią późną oraz zespoły: niecierpka drobnokwiatowego, rudbekii nagiej i nawłoci. Nierzadko obserwować można zbiorowiska, które budują gatunki inwazyjne – rdestowiec ostrokończysty i niecierpek himalajski.

Na obszarze gminy Poręba zostały wyznaczone lokalne ostoje przyrody o nazwie „Polany śródleśne”. Ostoja obejmuje bogate florystycznie wilgotne i żyzne łąki na polanach śródleśnych.

Wykaz zbiorowisk roślinnych miasta Poręba (Układ syntaksonomiczny wg W. Matuszkiewicza 2001)

- I. Klasa: *Lemnetea minoris* – zbiorowiska pleustonowe wód stojących i bardzo wolno płynących
1. Zespół: *Lemnetum minoris* [3150/-]¹
- II. Klasa: *Bidentetea tripartiti* – zbiorowiska terofitów letnich na latem wysychających brzegach śródlądowych zbiorników wodnych
2. Zespół: *Polygono-Bidentetum*
- III. Klasa: *Stellarietea mediae* – antropogeniczne nitrofilne zbiorowiska pól uprawnych i jednorocznych roślin terenów ruderalnych
3. Zespół: *Vicietum tetraspermae* [-/V]
 4. Zespół: *Papaveretum argemones*
 5. Zespół: *Echinochloo-Setarietum*
 6. Zespół: *Lamio-Veronicetum politae* [-/V]
 7. Zespół: *Senecioni-Tussilaginetum*
- IV. Klasa: *Epilobieteae angustifolii* – nitrofilne zbiorowiska porębowe
8. Zespół: *Calamagrostietum epigeji*
 9. Zespół: *Rubetum idaei*
 10. Zespół: *Sambucetum nigrae*
- V. Klasa: *Artemisieteae vulgaris* – nitrofilne zbiorowiska na siedliskach ruderalnych i nad brzegami zbiorników wodnych
11. Zespół: *Artemisio-Tanacetetum vulgaris*
 12. Zespół: *Dauco-Picridetum hieracioidis*
 13. Zespół: *Echio-Melilotetum*
 14. Zespół: *Arctio-Artemisietum vulgaris*
 15. Zespół: *Urtico-Aegopodietum podagrariae*
 16. Zespół: *Torilidetum japonicae*
 17. Zespół: *Impatientetum parviflorae*
 18. Zespół: *Epilobio-Geranium robertianum*
 19. Zespół: *Rudbeckio-Solidaginetum*
 20. Zespół: *Urtico-Calystegietum sepium* [6430/-]
 21. Zespół: *Eupatorietum cannabini* [6430/-]
- VI. Klasa: *Agropyreteae intermedio-repentis* – półruderalne kserotermiczne zbiorowiska pionierskie tworzone głównie przez rośliny kłaczowe i rozłogowe, zdominowane przez gatunki perzu *Agropyron repentis* i/lub *Agropyron intermedium*
22. Zespół: *Convolvulo arvensis-Agropyretum repentis*
 23. Zespół: *Poo-Tussilaginetum farfarae*
- VII. Klasa: *Potametea* – zbiorowiska słodkowodnych makrofitów w mezo- i eutroficznych zbiornikach wód śródlądowych
24. Zespół: *Elodeetum canadensis*
 25. Zespół: *Potametum natantis* [3150/-]
- VIII. Klasa: *Littorelleteae uniflorae* – zbiorowiska drobnych bylin wodnych lub ziemnowodnych w miękkiwodnych, oligo- i mezotroficznych wodach śródlądowych
26. Zbiorowisko z *Juncus bulbosus* [3130/-]

¹ W nawiasie kwadratowym podano kod siedliska przyrodniczego Natura 2000 oraz zagrożenie zbiorowiska (za Paruselem i in. 2012).

- IX. Klasa: *Montio-Cardaminetea* – zbiorowiska źródłiskowe
- 27. Zbiorowisko: *Cardamine amara-Chrysosplenium alternifolium* [-/R]
 - 28. Zespół: *Caricetum remotae* [-/R]
- X. Klasa: *Phragmitetea* – zbiorowiska szuwarów w strefie przybrzeżnej i nadbrzeżnej zbiorników wód stojących i płynących
- 29. Zespół: *Sparganietum erecti* [-/R]
 - 30. Zespół: *Eleocharitetum palustris*
 - 31. Zespół: *Equisetetum fluviatilis*
 - 32. Zespół: *Phragmitetum australis*
 - 33. Zespół: *Typhetum latifoliae*
 - 34. Zespół: *Iridetum pseudoacori*
 - 35. Zespół: *Caricetum acutiformis*
 - 36. Zespół: *Caricetum gracilis*
 - 37. Zespół: *Caricetum vesicariae* [-/R]
 - 38. Zespół: *Phalaridetum arundinaceae*
 - 39. Zespół: *Sparganio-Glycerietum fluitantis*
- XI. Klasa: *Molinio-Arrhenatheretea* – półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe na mezo- i eutroficznych niezabagnionych glebach mineralnych i organiczno-mineralnych oraz wytworzonych z torfu niskiego
- 40. Zespół: *Lolio-Polygonetum arenastri*
 - 41. Zespół: *Juncetum tenuis*
 - 42. Zespół: *Prunello-Plantaginetum*
 - 43. Zespół: *Ranunculo-Alopecuretum geniculati* [6510/I]
 - 44. Zespół: *Cirsietum rivularis* [7230/V]
 - 45. Zespół: *Scirpetum silvatici*
 - 46. Zbiorowisko: *Deschampsia caespitosa*
 - 47. Zespół: *Epilobio-Juncetum effusi*
 - 48. Zespół: *Alopecuretum pratensis*
 - 49. Zespół: *Arrhenatheretum elatioris* [6510/V]
 - 50. Zespół: *Selino carvifoliae-Molinietum caeruleae* [6410/V]
 - 51. Zespół: *Lolio-Cynosuretum*
- XII. Klasa: *Scheuchzerio-Caricetea nigrae* – zbiorowiska niskoturzykowe łąk bagiennych, emersyjnych darniowych torfowisk przejściowych i niskich oraz dolinkowej fazy torfowisk wysokich
- 52. Zespół: *Carici canescentis-Agrostietum caninae* [7140/V]
 - 53. *Sphagno tenelli-Rhynchosporietum albae* [7140/E]
- XIII. Klasa: *Betulo-Adenostyletea* – wysokogórskie ziołorośla i traworośla
- 54. Zespół: *Petasitetum albi* [6430/R]
- XIV. Klasa: *Rhamno-Prunetea* – zbiorowiska formacji krzewiastej związanej funkcjonalnie z lasem
- 55. Zespół: *Frangulo-Rubetum plicati* [-/I]
 - 56. Zespół: *Euonymo-Prunetum spinosae*
- XV. Klasa: *Salicetea purpureae* – zaroślowe i leśne zbiorowiska wierzb wąskolistnych, występujących w dolinach rzek na piaszczystych, żwirowatych lub kamienistych aluwjach w zasięgu corocznych wysokich stanów wody
- 57. Zespół: *Salicetum triandro-viminalis*
- XVI. Klasa: *Alnetea glutinosae* – zbiorowiska leśne z panującą olszą czarną i zbiorowiska zaroślowe szerokolistnych wierzb
- 58. Zespół: *Ribeso nigri-Alnetum* [-/V]
- XVII. Klasa: *Vaccinio-Piceetea* – niżowe i górskie bory świerkowe, sosnowe i jodłowe oraz bory mieszane
- 59. Zespół: *Querco roboris-Pinetum*
 - 60. Zespół: *Leucobrio-Pinetum*
 - 61. Zespół: *Calamagrostio villosae-Pinetum* [*91D0/V]
- XVIII. Klasa: *Quercetea robori-petraeae* – acydofilne, oligo- i mezotroficzne lasy liściaste z przewagą dębów, występujące w Europie Zachodniej i oceanicznych obszarach Europy Środkowej
- 62. Zespół: *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae* [9190/V]

XIX. Klasa: *Querc-Fagetea* Br.-Bl. et Vlieg. 1937 – europejskie mezo- i eutroficzne lasy liściaste na glebach mineralnych

63. Zespół: *Fraxino-Alnetum* [*91E0/R]

64. Zespół: *Ficario-Ulmetum minoris* [91F0/V]

65. Zespół: *Tilio cordatae-Carpinetum betuli* [9170/V]

66. Zespół: *Dentario glandulosae-Fagetum* [9130/V]

3.3.2. Fauna

Fauna Poręby nie była dotąd gruntownie badana (dotyczy to zwłaszcza zwierząt bezkręgowych). Badania i dostępne dane dla gatunków podlegających ochronie wykazały obecność 8 gatunków bezkręgowców oraz 81 gatunków kręgowców (w tym 4 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, 65 gatunków ptaków i 7 gatunków ssaków).

Najpospolitszymi gatunkami w gminie są zwierzęta łowne, w tym: dzik, lis rudy, sarna, jeleń, zając szarak, bażant. Znaczne jest bogactwo awifauny, która reprezentowana jest przez gatunki typowo leśne oraz związane z terenami otwartymi (agrocenozy). Nielicznie notowano gatunki związane ze środowiskami wodnymi, które na terenie gminy nie są rozpowszechnione. Wśród płazów notowano najczęściej żaby zielone, które występują w licznych zbiornikach śródleśnych, w lasach natomiast obserwowano ropuchę szarą i żabę trawną. W wodach płynących i stawach bytują gatunki nieobjęte ochroną prawną, takie jak: brzana, węgorz, lin, pstrąg potokowy i tęczowy oraz sum. Drobne zbiorniki śródleśne są siedliskiem chronionych i zagrożonych gatunków ważek, takich jak: zalotka białoczarna, zalotka większa, trzepla zielona i iglica mała. Ta ostatnia chroniona jest przez Dyrektywę Siedliskową i wymaga wyznaczenia strefy ochronnej.

Obszary zurbanizowane to biotopy gatunków synurbijnych, takich jak: wróbel, kawka, sroka, kopciuszek, sierpówka, gołąb miejski, jerzyk, dymówka. Łąki i pastwiska oraz towarzyszące im zadrzewienia zasiedlają takie gatunki, jak: potrzaszcz, skowronek, trznadel, gąsiorek, kapturka.

Lasy i zadrzewienia zasiedlają takie ptaki, jak: świstunka leśna, kowalik, dzięcioł duży, bogatka, pełzacz ogrodowy, sójka, rudzik, piecuszek, pierwiosnek. Do najcenniejszych gatunków leśnych należy zaliczyć: bociana czarnego, dzięcioła czarnego, dzięcioła średniego, dzięcioła zielonego, muchotówkę żałobną, muchotówkę szarą i sóweczkę.

Na terenie gminy Poręba zostały wyznaczone następujące korytarze ekologiczne:

1. Korytarz ichtiologiczny o znaczeniu regionalnym: R-12 Przemsza, korytarz funkcjonuje również jako obszar rdzeniowy dla ostoi ichtiofauny.
2. Korytarz ornitologiczny: Lasy Lublinieckie – Jura Krakowsko-Częstochowska (korytarz o znaczeniu regionalnym).
3. Korytarze teriologiczne
 - a) Ssaki kopytne – korytarz KOD: K/LL-LS,
 - b) Ssaki kopytne – obszary węzłowe NAZWA: Lasy Siewierskie,
 - c) Ssaki drapieżne – korytarz KOD: D/JURA-N,
4. Korytarze chiropterologiczne: w gminie znajdują się korytarze chiropterologiczne o randze lokalnej,
5. Korytarz spójności obszarów chronionych: Korytarz „Przemsza” o znaczeniu międzynarodowym.

Główne powiązania przyrodnicze obszaru gminy z otoczeniem następują wzdłuż wyznaczonych korytarzy ekologicznych – głównie w obrębie korytarza ichtiologicznego Przemszy oraz w obrębie korytarzy teriologicznych dla ssaków kopytnych i drapieżnych o przebiegu wschód-zachód.

3.3.4. Krajobrazy naturalne

Pod pojęciem „krajobraz naturalny” (Kondracki, 1978) rozumiemy typ terenu o swoistej strukturze, składający się z wzajemnie powiązanych elementów: rzeźby terenu, budowy geologicznej, stosunków wodnych, warunków klimatycznych, stosunków biocenotycznych i glebowych, a także efektów gospodarki ludzkiej, których wyrazem jest modyfikacja warunków przyrodniczych (bez wielkich aglomeracji miejsko-przemysłowych).

W świetle tej definicji teren opracowania zaliczyć możemy do krajobrazów wyżynnych (II), na skałach węglanowych (B).

Na terenie Poręby możemy wyróżnić cztery typy genetyczne krajobrazów: krajobrazy leśne, rolnicze, osadnicze i przemysłowe.

3.3.5. Elementy przyrody nieożywionej

Budowa geologiczna

Obszar Poręby w całości znajduje obręb struktur paleozoicznych Wyżyn Środkowopolskich zwany strukturą lub strefą krakowską. Obrzeża ona nieckę górnośląską od północnego-wschodu i północy. Pod względem tektonicznym cały obszar jest bardzo skomplikowany. Najbardziej charakterystycznym elementem budowy geologicznej jest występowanie rozległego dewońskiego Grzbietu Dębnicko-Siewierskiego. Antykлина ta od Brudzowic do Zawiercia wykazuje przebieg NWW-SEE.

Utwory dewonu zostały stwierdzone w otworach wiertniczych i studniach wierconych na głębokości około 180 m p.p.t i wykształcone są w postaci dolomitów i wapieni. Bezpośrednio na dewonie występują utwory triasu wykształcone w facjach retu (górny pstry piaskowiec), wapień muszlowy, kajper i retyk. Ret wykształcony jest w postaci dolomitów, wapieni i margli, niekiedy z wkładkami łupków, łowców i gipsu.

Dolny wapień muszlowy zaczyna się warstwami gogolińskimi składającymi się z trzech poziomów wapieni falistych. Natomiast warstwy górażdżańskie, telebraturowe i karchowickie nie występują tutaj w swoim pierwotnym wykształceniu. Utwory te w znacznej części uległy procesom dolomityzacji i okruszczenia rudami cynku i ołowiu tworząc dolomity kruszczone. Są to złoża metasomatyczne występujące od Tarnowskich Gór po Zawiercie i Olkusz. Ze względu na nierównomierne okruszczenie i słabą mineralizację niektórych partii, złoża o znaczeniu gospodarczym występują tylko w pewnych rejonach. Środkowy wapień muszlowy wykształcony jest w postaci dolomitów diploporowych. Mają one postać dolomitów porowatych, ziarnistych, miejscami marglistych. Natomiast górny wapień muszlowy są to warstwy tarnowickie, wykształcone w postaci pelitycznych dolomitów, miejscami dolomitów marglistych, lokalnie z wkładkami margli.

Kajper i retyk reprezentują osady triasu górnego, które odślaniają się dużymi płacami na powierzchni terenu. Kajper wykształcony jest jako kompleks pstrych mułowców i łowców z wkładkami piaskowców, dolomitów i gipsów. Retyk reprezentowany jest głównie przez pstre łowce – laminowane i warstwowane mułowcami i piaskowcami. Miejscami występują wkładki zlepieńców – brekcja lisowska, lub wkładki wapieni - wapień woźnickie. Utwory te budują wyniesienia terenu w północnej i południowej części gminy, występując na północno-zachód, oraz szerokim pasem na południe od Poręby.

Jura na terenie gminy wykształcona jest w postaci utworów liasowych (jura dolna) reprezentowanych przez pstre i zielonkawe ropy, piaski, mułowce i żwiry, a także cienkie wkładki sydereytów ilastych i węgla brunatnego. Ten ostatni na terenie gminy występuje w okolicach Kierszuli, gdzie był eksploatowany. Utwory liasowe odślaniają się na powierzchni terenu ciągnąc się szerokim pasem od Kierszuli w kierunku północno-zachodnim do granicy gminy, a w kierunku południowo-wschodnim utwory te dochodzą do Zielonego Duktu. Rozciągają się one również dużym płatem na zachód od Turkowej Góry, ponadto występują w postaci pojedynczych płatów o niewielkim rozprzestrzenieniu w centrum Poręby w rejonie ul. Myśliwskiej oraz na północ od Fryszerki.

Utwory czwartorzędowe wykształcone są w postaci piasków i żwirów lodowcowych zlodowacenia środkowopolskiego, wypełniających obniżenia morfologiczne terenu, zalegają one na utworach triasowych i jurajskich. Utwory te występują również szerokim płatem o niewielkiej miąższości na południu gminy. W rejonie Fryszerki występują piaski eoliczne w wydmach. Natomiast dolina Czarnej Przemszy wypełniona jest osadami fluwialnymi.

Ukształtowanie powierzchni

Współczesna rzeźba terenu uwarunkowana jest procesami zachodzącymi w czwartorzędzie. W dolnym czwartorzędzie (preplejstocenie) zachodziła intensywna erozja i denudacja.

Obszar Poręby cechuje się urozmaiconą rzeźbą o charakterze wyżynnym i równinnym, miejscami rozciętą dolinami cieków wodnych o przebiegu na ogół równoleżnikowym. Obniżanie się powierzchni terenu Poręby przebiega w kierunku południowym i wschodnim.

Najwyższym wzniesieniem jest wzgórze położone w Niwkach (365 m n.p.m.), a w części południowej gminy najwyższym punktem jest Turkowa Góra osiągająca rzędną 358,7 m n.p.m.

Najniższe położone tereny (296,2 m n.p.m.) znajdują się przy zachodniej granicy miasta w dolinie Czarnej Przemszy.

W morfologii terenu wyraźnie zaznaczają się trzy główne elementy krajobrazu:

- wzniesienia w północnej części miasta opadające w kierunku południowym i północnym, rozcięte dolinami prawobrzeżnych dopływów Czarnej Przemszy (Potok Smudźówka, Potok z Krawcy, Potok z Kierszuli);
- wzniesienia w południowej części miasta opadające w kierunku północnym, płytko rozcięte słabo wykształconymi dolinami lewobrzeżnych dopływów Czarnej Przemszy (cieki bez nazwy),
- rozległe tereny płaskie lub lekko nachylone w kierunku południowym, dolina Mitręgi;
- teren doliny Czarnej Przemszy – przebiegający równoleżnikowo ze wschodu na zachód,
- tereny antropogeniczne, tereny przekształcone działalnością człowieka (wzrostki, warpie, zabudowa miejska, itp.).

Gleby

Na terenie Poręby dominują gleby bielice. Największe ich powierzchnie występują w południowej i zachodniej części miasta. Największym zróżnicowaniem pod względem występowania gleb charakteryzuje się dzielnica Niwki. Występują tu niewielkie płyty gleb czarnoziemnych właściwych na północnych stokach Progu Woźnickiego i gleby brunatne właściwe na północno zachodnich stokach Progu Woźnickiego. Na zboczach wzniesienia (na którym położone są Niwki) występują rędziny brunatnoziemne, miejscami czarne ziemie zdegradowane i szare. U podnóża tego wzniesienia występują gleby brunatne wyługowane. W północnej części miasta położonej w obrębie Progu Woźnickiego głównymi typami gleb są czarne ziemie zdegradowane i szare, gleby brunatne wyługowane, rędziny brunatnoziemne oraz bielice. Dolinę Czarnej Przemszy oraz jej głównych prawostronnych dopływów wyścielają mady, miejscami są gleby mułowo – torfowe i torfowo – mułowe.

Warunki klimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego, analizowany teren leży w dzielnicy częstochowsko-kieleckiej - XV, obejmującej zachodnią część Wyżyny Małopolskiej, który w porównaniu z innymi regionami klimatycznymi charakteryzuje się stosunkowo największą liczbą dni z pogodą bardzo ciepłą z opadem. Takich dni w ciągu roku jest około 34, z czego dni bardzo ciepłych z jednoczesnym dużym zachmurzeniem i opadem jest prawie 11. Jest tu również najwięcej dni z pogodą umiarkowanie ciepłą z dużym zachmurzeniem i gradem - średnio w roku około 50 dni. Wśród nich około 38 cechuje typ pogody umiarkowanie ciepłej z dużym zachmurzeniem i opadem. Więcej niż w innych rejonach klimatycznych jest tu dni z pogodą przymrozkową, umiarkowanie chłodną bez opadu. Mniej natomiast jest dni umiarkowanie ciepłych i jednocześnie pochmurnych - średnio w roku tylko 69, a dni chłodnych i jednocześnie pochmurnych - około 12 w roku.

Jest to dzielnica ciepła, z czym wiąże się długość trwania okresu wegetacyjnego wynoszący powyżej 210 - 220 dni.

Przeważają wiatry z kierunków zachodnich - zgodnie z ogólną cyrkulacją powietrza w regionie. Najsilniejsze wiatry stanowią 1% wszystkich wiatrów, a prędkość ich waha się w granicach 10-15 m/s. Lokalnie kierunki wiatrów mogą być modyfikowane w związku z morfologią terenu. Zasadniczo, użytkowanie rolnicze analizowanego terenu, które doprowadziło do znacznego odlesienia północnej części gminy, bezpośrednio wpływa na topoklimat. Wiatry tu wiejące, nie napotykać innych przeszkód terenowych prócz naturalnych form terenowych, dość swobodnie operują na tym obszarze i mogą osiągać duże prędkości. Jedyną osłoną są tu, porastające wzniesienia, dość nieliczne zakrzewienia śródpolne. W okresie zimowym podczas zalegania pokrywy śnieżnej z dużym prawdopodobieństwem mogą tu występować zawieje i zamiecie. Z uwagi na otwarte tereny rolne i łatwość przewietrzania, temperatura powietrza powinna być względnie wyrównana. Jedynie w sytuacjach inwersyjnych w zagłębieniach terenowych mogą powstawać zmrozowiska w okresie zimowo-wiosennym i mgły w ciągu niemal całego roku. Szczególnie narażona jest w tym przypadku część terenu gminy leżąca w dolinie Czarnej Przemszy. Średnia długość okresu z temperaturami średnimi > 15°C wynosi do 20 dni w roku. Średnia roczna temperatura wynosi około 7,5°C, najcieplejszy miesiąc to lipiec ze średnią temperaturą około 18°C, najzimniejszy - luty ze średnią temperaturą -3°C. Przez ponad 80 dni utrzymuje się temperatura powyżej 15°C, a przez około 85 dni występuje temperatura poniżej 0°C.

Wilgotność względna powietrza nie wykazuje tak dużego zróżnicowania jak inne elementy klimatu. Średnia roczna wartość dla omawianego terenu wynosi około 60%. Największa średnia wilgotność występuje w grudniu 84%, a najniższa w sierpniu 60%.

Średnia suma opadów obliczona dla wielolecia 1953-2017 wynosi 709,8 mm, przy czym w latach suchych spada średnio do około 573,2 mm, a w latach mokrych osiąga średnio 866,4 mm. W przypadku lat bardzo i ekstremalnie wilgotnych przekracza 1000 mm. W roku najsuchszym (1982) zanotowano 471,3 mm, a w roku najbardziej wilgotnym (1974) – 1065,1 mm. Przebieg opadów w ciągu roku jest zróżnicowany. Maksymalne sumy miesięczne przypadają na lipiec (102,3 mm), natomiast minimalne na luty (37,9 mm). Suma opadów półrocza letniego (maj – październik) jest ponad 1,6 razy większa od sumy opadów półrocza zimowego (listopad – kwiecień).

Wody podziemne

Analizowany obszar znajduje się w obrębie bytomsko-olkuskiego regionu hydrogeologicznego z głównym poziomem użytkowym, szczelinowo-krasowym w wapieniach i dolomitach triasu dolnego i środkowego. Poziom ten zalega na głębokości 10 – 100 m, wydajności wahają się od 10 do 600 m³/h, a wody znajdują się pod ciśnieniem do 3000 kPa. Drugorzędny poziom wodonośny, w piaskach i piaskowcach jury dolnej zalega na głębokości do 20 m, a wydajności wahają się od 2 do 10 m³/h.

Piętro czwartorzędowe ma tu podrzędne znaczenie, charakteryzuje się występowaniem wód w utworach aluwialnych dolin rzecznych zwłaszcza w dolinie Czarnej Przemszy i dolinach jej dopływów. Nie ma ono znaczenia gospodarczego, a głębokość jego występowania jest silnie uzależniona od poziomu wody w rzece. Poziom ten ujmowany studniami gospodarskimi oraz drenowany siecią hydrograficzną, charakteryzuje się swobodnym zwierciadłem, leżącym na różnej głębokości a mianowicie: 1–2 m w obrębie doliny Czarnej Przemszy i 5–10 m na terenie wysoczyznowym.

Na terenie gminy Poręba główne poziomy wód podziemnych występują w utworach triasowych – w obrębie dwóch zbiorników wód podziemnych nr 454 Olkusz – Zawiercie, który obejmuje przeważającą część gminy i nr 327 Lubliniec – Myszków występujący w północnej części gminy.

Wody powierzchniowe

Obszar Poręby położony jest w obrębie dorzeczy Wisły i Odry. Dział wodny I rzędu przebiega z północy na południowy zachód miasta. Przeważająca część miasta należy do dorzecza Wisły i jest odwadniana przez rzekę Czarą Przemszę (odcinek źródłowy Przemszy lewostronnego dopływu Wisły). Południowo-zachodnia część gminy odwadniana jest przez dopływy Mitręgi (lewostronny dopływ Czarnej Przemszy).

Dział wodny I rzędu, rozdzielający dorzecza Wisły i Odry, przebiega przez kulminacje terenu i ma charakter pewny. W dorzeczu Wisły działy wodne III, IV i V rzędu mają najczęściej przebiegi pewne, zaburzone tam, gdzie występuje gęsta sieć rowów melioracyjnych (południowa część gminy).

Powierzchniowa sieć hydrograficzna w zlewni Czarnej Przemszy jest dobrze rozwinięta. Głównymi dopływami Czarnej Przemszy na terenie Poręby są prawostronne: Potok Kierszula, Potok Krawce, Smudzówka. Wszystkie wymienione rzeki i potoki zasilane są wodami niewielkich, ale bardzo licznych cieków stałych i okresowych. Występuje tu także gęsta sieć rowów melioracyjnych (w południowej części gminy).

W obrazie powierzchniowej sieci hydrograficznej znaczącą rolę odgrywają sztuczne zbiorniki wodne. Na terenie Poręby głównymi zbiornikami wodnymi są położone w jej dolinie: Jezioro Poręba I o powierzchni 0,039 km² i jezioro Poręba II o powierzchni 0,11 km².

Najwięcej niewielkich zbiorników wodnych położonych jest w południowej części miasta. Wypełniają one wyrobiska po płytkiej eksploatacji węgla brunatnego. W większości są to zbiorniki o powierzchni nieprzekraczającej kilku hektarów.

3.5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji postanowień projektu Studium

Analiza uwarunkowań przyrodniczych pozwala na sformułowanie głównych problemów związanych z ochroną środowiska, warunkującą możliwość korzystania z jego zasobów oraz problemami ochrony jego walorów.

Na obszarze objętym projektem Studium nie występują obiekty obszarowe podlegające ochronie z mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W myśl ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku na obszarze miasta Poręba znajdują się trzy pomniki przyrody:

- dąb „Bartek” (*Quercus robur*) - okazały dąb szypułkowy o obwodzie 620 cm (rośnie przy ul. Ks. Franciszka Pędzicha na wysokości cmentarza),

- dwa buki zwyczajne (*Fagus sylvatica*) - jedno drzewo zdrowe, drugie uschnięte pozostawione do naturalnego rozpadu,
- starodrzew dębowy (*Quercus robur*) - złożony z 92 drzew o obwodach od 110 do 381 cm (przy ul. Zakładowej).

Terenami o dużej wartości przyrodniczej, nieobjętymi obszarową formą ochrony przyrody są:

- LAS PORĘBSKI - W roku 2009 Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska opracowało i przesłało do Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie propozycję obszaru specjalnej ochrony (OSO) Las Porębski o powierzchni 745,2 ha. Obszar wyznaczony dla ochrony 5 typów siedlisk przyrodniczych i 7 gatunków ptaków chronionych na podstawie prawa Unii Europejskiej. Walory przyrodnicze obszaru opisują Sochacka i Henel (2004). Z przyrodniczego punktu widzenia cenne są stanowiska cieszynianki wiosennej na krańcach jej zasięgu geograficznego. Odnaleziono tu także liczną grupę chronionych prawnie gatunków roślin naczyniowych oraz wielu gatunków rzadkich i chronionych ptaków, w tym z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej (bocian, czarny, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, muchołówka białoszyja). Drzewostan jest zróżnicowany wiekowo i reprezentowany jest przez buki oraz graby, tworzące tu zespoły gradów i buczyn. W licznych warpiach, mających znaczenie kulturowe, występują gatunki roślin i zwierząt zwianych ze środowiskiem wodnym.
- "Poręba Stawki" - obszar po dawnej eksploatacji skał i kruszców wraz z fragmentem podmokłych łąk. Doły wyrobiskowe (warpie) są obecnie zabagnione, alimentowane przez niewielki ciek wodny i jego drobne dopływy. Miejsca te stanowią ostoje dla bardzo rzadkich w skali Polski mchów reliktowych (postglacjalnych), które tutaj mają swoje unikatowe stanowiska. Na stale podtapianych łąkach uformowały się naturalne mszary z licznym udziałem torfowców i wieloma innymi bardzo cennymi składnikami bioflory w tym regionie,
- lokalne ostoje przyrody o nazwie „Polany śródleśne”. Ostoja obejmuje bogate florystycznie wilgotne i żyzne łąki na polanach śródleśnych.

Rozwojowi cywilizacyjnemu człowieka towarzyszą przeobrażenia flory i roślinności. Zdolność do regeneracji posiadają przede wszystkim komponenty biotyczne, a spośród abiotycznych – hydrosfera i klimat (a pozostałe są nieodnawialne). Regeneracja przyrody odbywa się dzięki procesowi sukcesji i rozprzestrzeniania się gatunków. Analizując obszar miasta Poręba można stwierdzić, że środowisko przyrodnicze nadal odznacza się zdolnością do regeneracji. Wskazuje na to obserwacja sukcesji ekologicznej na zdegradowanych obszarach przemysłowych.

Główne problemy środowiska na terenie opracowania dotyczą przeobrażeń przyrody ożywionej oraz zanieczyszczenia powietrza, wód powierzchniowych.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ Poręba została wskazana, jako Obszar cenny przyrodniczo, Obszar ochrony krajobrazów kulturowych, Obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych. Jednym z głównych celów strategicznych zapisanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” jest „Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska”.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów, dążą do:

- takiego kształtowania zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów, by w sposób racjonalny i zrównoważony, zgodny z ogólnymi zasadami planowania i zagospodarowania przestrzennego, godzić zróżnicowane interesy i potrzeby rozwojowe gminy, jej mieszkańców, podmiotów gospodarczych oraz inwestorów zewnętrznych z wymogami ochrony środowiska i ładu przestrzennego,
- zahamowania procesu rozpraszania zabudowy na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej na rzecz kształtowania zwartych przestrzennie zespołów osadniczych poprzez ograniczenie możliwości rozwoju zabudowy; znaczna powierzchnia terenów możliwych do zabudowy oraz przyjęte zasady postępowania w tym względzie umożliwiać będą w wystarczającym stopniu realizację zamierzeń,
- racjonalnego i efektywnego zagospodarowania terenów przemysłowych oraz terenów dotychczas niezabudowanych oraz do rewitalizacji wymagających takich działań zespołów zabudowy mieszkaniowej,
- kierunku zmian w zakresie układu drogowego zmierzał będzie do separacji ruchu tranzytowego od lokalnego.

Podstawowe przepisy prawne dotyczące realizacji polityki ekologicznej państwa wymieniono na wstępie. Głównym założeniem zasady zrównoważonego rozwoju kraju jest takie stymulowanie procesów gospodarczych i społecznych, aby zachować walory i zasoby środowiska w stanie zapewniającym możliwość korzystania z nich przez obecne i przyszłe pokolenia. Zasada zrównoważonego rozwoju znajduje swoje odzwierciedlenie w planie poprzez wskazanie licznych działań zmierzających do zachowania funkcji ekologicznych środowiska przyrodniczego i jego wartości, a w szczególności poprawę wyposażenia w lokalną infrastrukturę mającą na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń wszelkiego rodzaju, zorganizowane formy gromadzenia i odbioru odpadów, zalecenia do stosowania systemów wykorzystujących czyste ekologicznie nośniki energii dla zaopatrzenia w ciepło i zapewnienie odpowiednich standardów w zaopatrzeniu w energię elektryczną.

Skuteczność ochrony różnorodności biologicznej realizowana jest poprzez uwzględnienie w strukturze przestrzennej jednostki cennych przyrodniczo obszarów, jak:

- obowiązek racjonalnego gospodarowania na terenach trwałych użytków zielonych, pełniących istotną rolę w zachowaniu funkcji ekologicznych w całości systemu przyrodniczego miasta;
- gospodarowanie musi być podporządkowane priorytetowi ochrony siedlisk i gatunków oraz zgodne z ustawą o ochronie przyrody,
- utrzymanie terenów otwartych i ochronę powierzchni biologicznie czynnych w obrębie obszarów zainwestowanych,
- dostosowanie form rozwoju osadnictwa, poprzez zachowanie ładu przestrzennego, ograniczenie tendencji rozpraszania zabudowy, wprowadzenie rygorów dotyczących gabarytów i formy architektonicznej zabudowy,
- działania służące ochronie zasobów wodnych i poprawie czystości wód: eliminowanie ognisk zanieczyszczeń, rozwiązanie problemu usuwania i składowania odpadów, ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza oraz ochronę przed hałasem i wibracjami i odbioru odpadów, zalecenia do stosowania systemów wykorzystujących czyste ekologicznie nośniki energii dla zaopatrzenia w ciepło i zapewnienie odpowiednich standardów w zaopatrzeniu w energię elektryczną.

Projekt Studium zakłada różne formy przeznaczenia terenu:

w obszarach urbanizacji:

- MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej projektowane,
- MW - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- MW - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej projektowane,
- MU – zabudowy mieszkaniowo – usługowej,
- MU – zabudowy mieszkaniowo – usługowej projektowane,
- U – zabudowy usługowej,
- U – zabudowy usługowej projektowane,
- AG - zabudowy aktywności gospodarczej,
- AG - zabudowy aktywności gospodarczej projektowane,
- US - sportu i rekreacji,
- US - sportu i rekreacji projektowane,
- ZC – cmentarzy,
- ZD –ogrodów działkowych,
- ZP – zieleni urządzonej,
- ZE – zieleni nieurządzonej w dolinach rzek i potoków
- Zł – zieleni niskiej i ogrodów przydomowych,
- ZL – lasy,
- R – grunty rolne,
- WS1 – teren wód powierzchniowych śródlądowych stojących,
- WS2 - teren wód powierzchniowych śródlądowych płynących,
- IT – infrastruktury technicznej,
- KP - parkingi i garaże
- KD – komunikacji drogowej
- KK – komunikacja kolejowa.

Wskazana w Studium funkcje i zasady zagospodarowania poszczególnych terenów określają podstawowy kierunek przeznaczenia terenu. Przypisanemu kierunkowi można przyporządkować inne sposoby użytkowania, określone jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia, o ile wzbogacają lub uzupełniają przeznaczenie podstawowe i mogą z nim harmonijnie współistnieć. Wyznaczone tereny zabudowy: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej projektowane, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej projektowane, zabudowy mieszkaniowo – usługowej projektowane, zabudowy usługowej, zabudowy usługowej projektowane, zabudowy aktywności gospodarczej, zabudowy aktywności gospodarczej projektowane, obsługi komunikacji samochodowej zajmują powierzchnię 594 ha, co stanowi 14,85 % powierzchni miasta. W tym nowe projektowane tereny przeznaczone do zabudowy mieszkaniowej będą zajmować 127 ha, co stanowi 3,15 % powierzchni miasta.

Wybór przeznaczenia terenu we wskazanych terenach polityki przestrzennej nastąpi w planach zagospodarowania przestrzennego przy uwzględnieniu warunków i potrzeb lokalnych.

3.6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektu Studium

Zasadnicze znaczenie dla dokumentów planistycznych określających cele i kierunki rozwoju państw, regionów, sektorów gospodarki i przestrzeni publicznej na progu XXI wieku posiada VII Program Działań Unii Europejskiej – „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (Decyzja nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. ustanawiająca siódmy wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego) oraz „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej –Europa 2020”, a także Polityka ekologiczna państwa 2030.

Biorąc pod uwagę ustalenia projektu Studium i ich potencjalne skutki środowiskowe dokonano oceny spójności projektu z celami ochrony środowiska sformułowanymi w/w dokumentach. Przy analizie kierowano się oceną relacji, jaka zachodzi pomiędzy zapisami projektu Studium a dokumentami o charakterze strategicznym, w następujących kategoriach:

1. Formalnie niekolidujące (NK) – spełniony jest wymóg spójności przede wszystkim z racji ogólności ustaleń
2. Wzmacniające (W) – spełniony jest wymóg spójności, a zawarte w badanym dokumencie ustalenia będą wzmacniać cele dokumentów strategicznych
3. Konfliktowe (K) – wymóg spójności podważony poprzez rozbieżność ustaleń.

Nazwa dokumentu	Cele dokumentu	Ocena Spójności	Ustalenia projektu Studium
Decyzja nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. ustanawiająca siódmy wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego	1.ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii; 2.przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną; 3.ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem obciążeniami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu; 4.maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie ochrony środowiska; 5.poprawa dowodów stanowiących podstawę polityki ochrony środowiska; 6.zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnieniu cen; 7.poprawa uwzględniania aspektu ochrony środowiska i zwiększeniu spójności polityki; 8.wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii; 9.zwiększenie efektywności Unii w przeciwdziałaniu regionalnym i	W NK	Zapisy projektu Studium dotyczące zasad ochrony środowiska i przyrody wraz z określeniem szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy.

	globalnym wyzwaniom w zakresie ochrony środowiska.		
Polityka ekologiczna państwa 2030 – PEP2030 przyjęta uchwałą Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (M.P. 2019 poz. 794)	PEP2030 jest strategią zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Celem głównym Strategii „Polityka ekologiczna państwa 2030” jest Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Celami szczegółowymi są 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska 3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych.	W NK	Projekt Studium uwzględni m. in. następujące cele poprzez: zapisy projektu Studium dotyczące zasad ochrony środowiska i przyrody wraz z określeniem szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy, a także zapewnienia mieszkańcom odpowiednich warunków i jakości życia.

4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Realizacja ustaleń projektu Studium wpływa w zróżnicowany sposób na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny, ludzi, dobra materialne) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz.

Zróżnicowanie skutków można określić w zależności od:

⇒ trwałości występowania	- krótkotrwałe
- długotrwałe
⇒ odwracalności zjawisk	- odwracalne
- nieodwracalne
⇒ zasięgu przestrzennego oddziaływania	- regionalne
- ponadlokalne
- lokalne

Postępując się powyższą systematyką, dokonano próby zdiagnozowania relacji pomiędzy przewidywanymi skutkami realizacji ustaleń projektu Studium, a stanem jakości poszczególnych komponentów środowiska.

Ustalenie wpływu realizacji ustaleń projektu Studium na ekosystemy i krajobraz dokonano poprzez analizę syntetyczną wpływu na komponenty środowiska oraz elementy struktury przestrzennej oddziaływań na środowisko, które będą towarzyszyć realizacji projektowi Studium oraz określono stopień potencjalnego oddziaływania na środowisko.

4.1. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Na obszarze objętym projektem Studium nie występują obszary NATURA 2000. Najbliższy obszar Natura 2000 położony jest w odległości 6,4 km na południe od granic Poręby i jest to PLH240041 Łąki Dąbrowskie.

W roku 2009 Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska opracowało i przesłało do Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie propozycję obszaru specjalnej ochrony (OSO) Las Porębski o powierzchni 745,2 ha. Obszar wyznaczono dla ochrony 5 typów siedlisk przyrodniczych i 7 gatunków ptaków chronionych na podstawie prawa Unii Europejskiej. Obszar ten nie został utworzony. Projekt Studium uwzględnia potrzebę ochrony tego obszaru, rekomendując by w Planach zagospodarowania przestrzennego przeznaczenie terenów dostosować się do specyfiki poszczególnych terenów cennych przyrodniczo. Przeznaczenie terenów w obrębie granic proponowanego obszaru specjalnej ochrony (OSO) Las Porębski to obszar lasu.

Przez obszar Poręby przebiega Międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych M12 „Przemsza”. Korytarz ten przebiega przez Porębę z zachodu na wschód wzdłuż doliny rzeki Czarnej Przemszy.

Oddziaływanie projektu Studium na Korytarze ekologiczne:

Korytarz spójności obszarów chronionych M12 „Przemsza”

Przez obszar Poręby przebiega Międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych M12 „Przemsza”. Korytarz ten przebiega przez Porębę z zachodu na wschód wzdłuż doliny rzeki Czarnej Przemszy. Na odcinku zlokalizowanym w centrum Poręby (od ul. Mierzejewskiego do skrzyżowania ul. Fabrycznej z ul. Wojska Polskiego) na długości 436 m korytarz ten jest całkowicie niedrożny od lat 60. XX w. Rzeka Czarna Przemsza została w latach 60. XX w. ujęta w kolektor, i jest ciekim przykrytym. Na tym terenie rozbudowywano zakład przemysłowy oraz rozwinęło się ścisłe centrum miasta z gęstą zabudową mieszkaniową i usługową. Dodatkową barierą jest droga krajowa nr 78. Nie występują tu lokalne szlaki migracji. Tereny w obrębie korytarza M12 „Przemsza” oznaczone symbolami: AG, U, KS, MU, MW to tereny już zainwestowane, z istniejącą zabudową. Tereny AG - to zabudowa dawnego zakładu przemysłowego. Nowe tereny zabudowy w obrębie korytarza M12 „Przemsza” wyznaczone przez projekt studium zlokalizowane są wzdłuż ulicy Piaskowej – są to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością uzupełnienia istniejącej zabudowy. Drożność korytarza w tym miejscu może zmniejszyć się o ok. 120 m, biorąc pod uwagę działki wolne od istniejącej zabudowy. We wschodniej części miasta, wzdłuż ulicy Wypoczynkowej oraz ulicy Kopalnianej projekt Studium wyznacza tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością uzupełnienia istniejącej zabudowy, co nie wpływa na drożność korytarza M12 „Przemsza”, ponieważ tereny te stanowią uzupełnienie istniejącej zabudowy.

Nowe tereny AG w tym obszarze rozmieszczenia urządzeń wykorzystujących energię odnawialną źródła promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefą ochroną zlokalizowane są w odległości ok. 700 m na północ od korytarza M12 „Przemsza”, oddzielone są drogą krajową nr 78 oraz ścisłą zabudową mieszkaniową i usługową. Tereny te nie wpłyną negatywnie na drożność korytarza spójności obszarów chronionych M12 „Przemsza”.

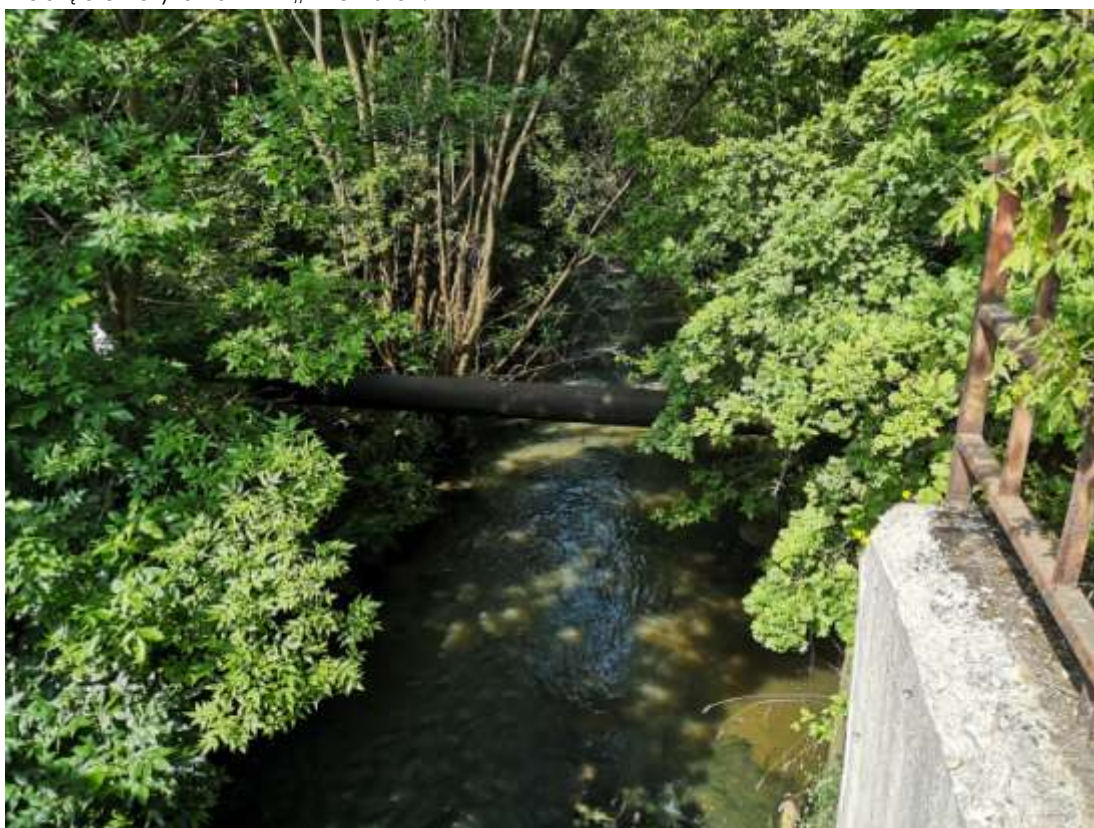
Fot. 2. Korytarz spójności obszarów chronionych M12 „Przemsza” – centrum Poręby. Istniejące tereny zabudowy aktywności gospodarczej (zabudowa dawnego zakładu przemysłowego FUM Poręba).

Fot. 3. Korytarz spójności obszarów chronionych M12 „Przemsza” – centrum Poręby. Istniejące tereny zabudowy aktywności gospodarczej (zabudowa dawnego zakładu przemysłowego FUM Poręba oraz zabytkowa wieża wyciągowa).

Fot. 4. Istniejące tereny obsługi samochodowej, tereny usługowe, tereny aktywności gospodarczej w obrębie korytarza M12 „Przemsza”.

Fot. 5. „Wylot” rzeki Czarnej Przemszy ujętej w kolektor, prowadzony pod istniejącą zabudową AG i U.

Korytarz ornitologiczny: Lasy Lublinieckie – Jura Krakowsko-Częstochowska (korytarz o znaczeniu regionalnym) przebiega wzdłuż doliny Czarnej Przemszy obejmując północną część miasta, w zachodniej części Poręby obejmuje kompleks leśny pomiędzy Niwkami a Dziechciarzami. W zdecydowanej większości zgodnie z kierunkami zagospodarowania są to obszary lasów, obszary rolne, obszary zielni w dolinach rzek i potoków. Ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie na swobodną migrację ptaków.

Korytarz ssaków kopytnych K/LL-LS: na terenie Poręby przebiega przez jej wschodnią część obejmując obszary lasów oraz dolinę Czarnej Przemszy. Ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie na jego drożność. Projekt Studium na tym obszarze wyznacza kierunki przeznaczenia terenów jako obszary lasów, obszary zielni w dolinach rzek i potoków, obszary powierzchniowych wód śródlądowych płynących. W obrębie tego korytarza zlokalizowana jest osada Fryszerka, gdzie projekt Studium wyznacza obszar zabudowy mieszkaniowej. Na terenie Poręby w obrębie korytarza ssaków kopytnych K/LL-LS został zidentyfikowany jego neorwalczy fragment, gdzie głównym zagrożeniem jest intensyfikacja ruchu na drodze krajowej 78. Ustalenia projektu Studium nie wpływają na wzrost zagrożenia w neorwalczym fragmencie korytarza ekologicznego ssaków kopytnych. Na terenie Poręby zlokalizowany jest obszar węzłowy dla ssaków kopytnych - Lasy Siewierskie, obejmuje on kompleks leśny w południowej części gminy. Ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie, projekt Studium nie zmienia kierunków przeznaczenia terenu, są to obszary lasu.

Korytarz ssaków drapieżnych D/JURA-N: na terenie Poręby jego granica przebiega w zdecydowanej większości wzdłuż obszarów lasów. Ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie na jego drożność – możliwość migracji ssaków drapieżnych.

Korytarz ichtiologiczny o znaczeniu regionalnym R-12 Przemsza: korytarz funkcjonuje również jako obszar rdzeniowy dla ostoi ichtiofauny. Przebieg korytarza wyznacza rzeka Czarna Przemsza. Na odcinku 436 m w Centrum Poręby, rzeka jest ujęta w kolektor, na rzece Czarnej Przemszy istnieje kilka progów – co nie sprzyja migracji ichtiofauny. Ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie na korytarz ichtiologiczny, jedynym dopuszczalnym kierunkiem przeznaczenia dla rzeki Czarnej Przemszy są obszary wód powierzchniowych śródlądowych płynących.

W gminie znajdują się korytarze chiropterologiczne o randze lokalnej, które zapewniają potencjalne możliwości przemieszczania się nietoperzy między kryjówkami dziennymi a żerowiskami oraz korytarze o randze regionalnej, które łączą ze sobą miejsca schronień nietoperzy. Lokalny korytarz chiropterologiczny przebiega południową granicą kompleksu leśnego pomiędzy Niwkami a Dziechciarzami. Ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie na jego drożność – możliwość migracji nietoperzy. Łącznikowy korytarz chiropterologiczny przebiega z północy na południe gminy, dolina Potoku z Krawcy, w południowej części wzdłuż istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej przy ulicy Krawieckiej i Niweckiej. Powyżej ulicy Piaskowej, łączy się z lokalnym korytarzem chiropterologicznym. Ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie na jego drożność – możliwość migracji nietoperzy. Projekt Studium nie wyznacza nowych kierunków przeznaczenia wzdłuż jego przebiegu.

Dodatkowo projekt Studium uwzględnia korytarze ekologiczne oraz potrzebę ich ochrony. Projekt Studium wyznacza System obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej w skład, którego wchodzi:

- lasy (obszary "ZL"), w tym zwłaszcza kompleksy leśne tworzące korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym - "Lasy Lublinieckie – Jura Krakowsko-Częstochowska (korytarz o znaczeniu regionalnym)" oraz pozostałe lasy.
- ciągi ekologiczne wzdłuż dolin rzek i innych cieków wodnych obejmujące tereny zielni naturalnej, tereny wód i tereny rolne oraz towarzyszące im mniejsze powierzchnie leśne i zespoły zadrzewień, (obszary "ZE", "Z", „R2” w tym korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym).

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na integralność obszarów Natura2000:

- charakter zmian – korzystne oddziaływania na środowisko, mało istotne oddziaływania na środowisko

4.2. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną

Projekt Studium obejmuje ochroną najcenniejsze przyrodniczo obszary miasta Poręby poprzez wyłączenie z możliwości zabudowy tereny lasów i terenów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów o ochronie przyrody. Projekt Studium uwzględnia potrzebę ochrony proponowanego obszaru NATURA 2000 Las Porębski oraz proponowanego rezerwatu przyrody „Las Poręba”, rekomendując by w Planach zagospodarowania przestrzennego przeznaczenie terenów dostosować do specyfiki poszczególnych terenów cennych przyrodniczo. Na tym terenie zlokalizowane są również cenne przyrodniczo lokalne ostoje przyrody „Polany śródleśne”. Dla tych terenów Projekt Studium utrzymuje dotychczasowe przeznaczenie terenu, którym są obszary lasów. Pozostałe kierunki zagospodarowania terenów ustalone w projekcie Studium nie wpłyną negatywnie na stan cennych florystycznie terenów położonych w południowej części gminy na obszarze lasów, ponieważ projekt Studium nie dopuszcza innego zagospodarowania terenu oraz wyłącza tereny lasów z możliwości zabudowy.

Projekt Studium dopuszcza te tereny do objęciem formą ochrony przyrody oraz nakazuje się ochronę ich przed zabudową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się wyznaczenie obszarowych form ochrony przyrody i ustalenie dla nich indywidualnych form ochrony dla obszarów o cennych wartościach przyrodniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi, w zależności od potrzeb, uwarunkowań lokalnych i możliwości oraz nowych odkryć przyrodniczych na terenie gminy.

Dodatkowo projekt Studium wyznacza System obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej, obejmując ochroną korytarze ekologiczne zarówno te o randze międzynarodowej, regionalnej jak i lokalnej.

Na terenach oznaczonych w projekcie Studium symbolami ZE (Zieleń naturalna o funkcji ekologicznej), Z (zieleń) zakazuje się zabudowy. Nakazuje się utrzymanie dominacji terenów otwartych z ochroną ciągłości ekosystemów w skali lokalnej i ponadlokalnej oraz utrzymanie ciągłości przestrzennej ekosystemów w skali ponadlokalnej i lokalnej oraz dominacji terenów otwartych (niezabudowanych) o zróżnicowanych ekosystemach łąk, zadrzewień i zakrzewień, zbiorników wodnych i pól uprawnych.

Projekt Studium określa wskaźniki urbanistyczne dotyczące m.in. powierzchni biologicznej czynnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę. Powierzchnia biologicznie czynna na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, mieszkaniowo-wielorodzinną, zabudowę usług sportu i rekreacji wynosi nie mniej ze 30% powierzchni działki lub terenu. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej powierzchnia biologicznie czynna wynosi nie mniej niż 40% powierzchni działki. Powierzchnia biologicznie czynna dla terenów zabudowy usługowej, zabudowy usług publicznych, terenu zakładu karnego wynosi nie mniej niż 15 % powierzchni działki lub terenu. Dla terenów cmentarzy powierzchnia biologicznie czynna wynosi minimum 15% działki budowlanej.

Nowe kierunki przeznaczenia terenów AG z możliwością rozmieszczenia urządzeń wykorzystujących energię odnawialną źródła promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 100 kW, pod warunkiem, że strefy ochronne od tych urządzeń o mocy przekraczającej 100 kW nie będą wykroczały poza obszar jednostek urbanistycznych AG zlokalizowana jest w północnej części gminy. Do tej pory tereny te były użytkowane rolniczo. W zasięgu wyznaczonej jednostki urbanistycznej AG nie występują inne tereny o innych kierunkach przeznaczenia. Na obszarze tym nie występują tereny cenne przyrodniczo, nie stwierdzono lokalnych szlaków migracji zwierząt. Ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną. Tereny AG, zlokalizowane we wschodniej części gminy, stanowią pola uprawne, częściowo ugorowane. Teren ten bezpośrednio przylega do terenów Zawierciańskiego Parku Przemysłowo – Technologicznego, oraz wysypiska odpadów. Na obszarze tym nie występują tereny cenne przyrodniczo, nie stwierdzono lokalnych szlaków migracji zwierząt, ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną. Tereny te znajdują się poza istniejącymi Korytarzami Ekologicznymi, główne kierunki migracji zwierząt odbywają się wzdłuż wyznaczonych korytarzy ekologicznych – głównie w obrębie korytarza ichtiologicznego Przemszy oraz w obrębie korytarzy teriologicznych dla ssaków kopytnych i drapieżnych o przebiegu wschód-zachód.

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na rośliny i zwierzęta oraz bioróżnorodność biologiczną:

- charakter zmian – korzystne oddziaływania na środowisko, mało istotny dla funkcjonowania środowiska.
- typ oddziaływania – bezpośrednio, pośrednio;
- okres trwania oddziaływania – krótkotrwałe, długotrwałe;

- zasięg oddziaływania – lokalny;
- trwałość przekształceń – nieodwracalne, odwracalne.

Fot. 6. Nowa zabudowa na terenach przeznaczonych pod zabudowę MU oraz istniejąca bariera „linia kolejowa”.

4.3. Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływanie na ludzi będzie się wiązało z możliwym pogorszeniem warunków areosanitarnych i zwiększonym poziomem hałasu, zwłaszcza na nowych terenach zabudowy aktywności gospodarczej. Oddziaływana te będą występować lokalnie. Nie zostaną też naruszone dobra materialne osób prywatnych.

Planowane przedsięwzięcie celu publicznego jakim jest „Budowa drogi krajowej nr 78 Siewierz – Szczekociny z obwodnicami miejscowości: Poręba i Zawiercie, Kroczyce i Pradła oraz Szczekociny – etap I obwodnica m. Poręba i Zawiercie (Siewierz-Żerkowice)” znacząco poprawi jakość życia ludzi, m.in. poprzez uprawnienie komunikacyjne miasta, poprawę jakości powietrza, zmniejszenie poziomu hałasu. Planowane przedsięwzięcie w południowej części gminy, w całości przebiega przez tereny rolnicze i leśne, co minimalizuje negatywny wpływ na ludzi. Inwestycja ta jest ważna dla gminy i bezpieczeństwa ludzi ze względu na jego przebieg oraz ograniczenie ruchu ciężarówek na drogach gminnych.

Planowana inwestycja celu publicznego, którą jest „Budowa rurociągu produktowego Boronów – Trzebinia”, której trasa przebiega przy północno – zachodniej granicy gminy przez tereny rolnicze i leśne co minimalizuje negatywny wpływ na ludzi.

Potencjalnie największy wpływ na ludzi będzie miała modernizowana linia kolejowa, która od wschodniej granicy miasta do centrum przebiega od południa wzdłuż terenów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, mieszkaniowej wielorodzinnej. Modernizacja linii kolejowej, zwiększy jej przepustowość a tym samym zwiększy się poziom hałasu. Przedsięwzięcie powinno być realizowane w sposób zabezpieczający istniejącą zabudowę przed hałasem, w tym poprzez stosowanie zieleni izolacyjnej i innych elementów ochrony przeciwhałasowej lub poprzez stosowanie rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach.

Dodatkowo ustalenia projektu Studium w zakresie zasad ochrony środowiska i jego zasobów pozytywnie wpływają na ludzi, poprzez:

1. Ochronę powietrza:
 - realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska,
 - termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
 - ograniczenie emisji ze spalania węgla w piecach domowych i małych kotłowniach poprzez: wymianę starych kotłów węglowych o niskiej sprawności, zmianę na paliwa ekologiczne; docieplenie budynków w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię ciepłą; popularyzację energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych.
2. Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym poprzez:
 - poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych,
 - określanie standardów akustycznych zgodnie z przepisami odrębnymi dla poszczególnych kategorii terenów;
 - sprostanie wymogom aktualnych unormowań prawnych w zakresie ochrony przed wibracjami,
 - doskonalenie systemu komunikacji zbiorowej oraz systemu transportowego z punktu widzenia ograniczenia emisji wibracji, obejmujących poprawę stanu infrastruktury komunikacyjnej,
 - ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
 - uwzględnienie zagadnień promieniowania niejonizującego i wynikających z tego ograniczeń na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji lokalizacyjnych dla procesów inwestycyjnych związanych z obiektami będącymi źródłem tego promieniowania,
 - kształtowanie funkcji w sposób eliminujący lokalizowanie zabudowy w granicach pól elektromagnetycznych od linii średniego i wysokiego napięcia oraz stacji elektromagnetycznych,
 - tworzenie warunków do ochrony klimatu akustycznego terenów chronionych przed hałasem w rozumieniu ustawy prawo ochrony środowiska w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Planowane przeznaczenie terenów pozwala na stwierdzenie, że nie nastąpią skumulowane oddziaływania (hałas drogowy, kolejowy oraz hałas, który będzie emitowany w wyniku realizacji ustaleń projektu Studium) w zakresie oddziaływania hałasu na ludzi.

Zapisy w projekcie Studium pozwalają na stwierdzenie, że nie zostaną przekroczone standardy i normy w zakresie ochrony środowiska, w związku z czym nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na warunki zdrowotne ludzi.

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na ludzi:

- charakter zmian – mało istotne oddziaływanie na środowisko;
- typ oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie;
- okres trwania oddziaływania – krótkotrwałe, długotrwałe;
- zasięg oddziaływania – lokalny;
- trwałość przekształceń – odwracalne.

4.4. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.

W wyniku realizacji ustaleń projektu Studium powstaną obiekty będące potencjalnym źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych.

Planowane przeznaczenie terenu może powodować punktowy i powierzchniowy spływ zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych. Przeznaczenie terenu pod drogi może skutkować spływem zanieczyszczeń typu „komunikacyjnego”.

Dla ochrony przed możliwością zanieczyszczenia wód na terenie objętym projektem Studium wprowadzono następujące ustalenia:

1. W zakresie ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 454 Olkusz – Zawiercie i nr 327 Lubliniec – Myszków projekt Studium ustala:
 - zakaz wprowadzania ścieków nie spełniających wymagań rozporządzenia odnośnie wprowadzania ścieków do gruntów i wód podziemnych na terenach o najwyższej podatności poziomu zbiornikowego na zanieczyszczenie,
 - zakaz nawożenia gnojowicą użytków rolnych znajdujących się w obrębie obszarów o najwyższej podatności na zanieczyszczenie poziomu zbiornikowego oraz położonych w odległości mniejszej niż 100 m od koryt cieków powierzchniowych,

- ograniczenie stosowania nawozów i środków ochrony roślin na terenach rolniczych zwłaszcza zlokalizowanych w obszarach o najwyższej podatności wód podziemnych na zanieczyszczenie,
 - nakaz stosowania szczelnych nawierzchni dróg, ulic i parkingów, stacji paliw, stacji obsługi samochodów, dróg wewnątrz zakładowych o powierzchni powyżej 0,1 ha,
 - nakaz podczyszczania ścieków opadowych i roztopowych ze szczelnych nawierzchni parkingów, stacji paliw, stacji obsługi samochodów o powierzchni powyżej 0,1 ha w odpowiednich urządzeniach.
2. Dla ochrony istniejących wód powierzchniowych – rzeki Czarnej Przemszy oraz Potoku Kierszula, Potoku Krawce i Smudzówka projekt Studium ustala:
- zachowanie, wykluczonego spod zabudowy, pasa ochronnego wzdłuż cieków o szerokości minimum 5,0 m od brzegów cieku, niezbędnego dla prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach cieków oraz gwarantującego ochronę otuliny biologicznej cieków,
 - zakaz grodzenia nieruchomości w odległości 1,5 m od krawędzi cieku.

Ustalenia projektu Studium w tym zakresie minimalizują potencjalne negatywne oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.

Nowe przeznaczenie terenów AG zlokalizowanych w północnej i wschodniej części miasta nie wpłynie negatywnie na wody powierzchniowe, tereny te są pozbawione powierzchniowej sieci hydrograficznej. W zależności od przyszłego zainwestowania terenu potencjalnie negatywnie mogą wpływać na wody podziemne.

Realizacja projektu Studium spowoduje zwiększenie ilości ścieków. Projekt Studium określa w zakresie istniejących sieci kanalizacji sanitarnej, że należy je modernizować w celu zapewnienia bezawaryjnego odbioru ścieków i przeciwdziałania eksfiltracji zanieczyszczeń do ziemi. Dodatkowo należy podejmować działania zmierzające do rozdzielenia ścieków sanitarnych oraz wód opadowych i roztopowych, w tym budowę nowych sieci kanalizacyjnych w systemie rozdzielczym.

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na wody powierzchniowe i podziemne:

- charakter zmian – mało istotne oddziaływanie na środowisko, niekorzystne oddziaływanie na środowisko;
- typ oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie;
- okres trwania oddziaływania – krótkotrwałe, długotrwałe;
- zasięg oddziaływania – lokalny, ponadlokalny;
- trwałość przekształceń – odwracalne, częściowo odwracalne.

4.5. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza koncentruje się w strefach zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej oraz wzdłuż istniejących szlaków komunikacyjnych.

W projekcie Studium wprowadzono zapisy dotyczące ochrony powietrza i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery:

- realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska,
- termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- ograniczenie emisji ze spalania węgla w piecach domowych i małych kotłowniach poprzez:
- wymianę starych kotłów węglowych o niskiej sprawności, zmianę na paliwa ekologiczne;
- docieplenie budynków w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną;
- popularyzację energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych.

Powyższe zapisy projektu Studium minimalizują ryzyko przekroczenia dopuszczalnych wartości zanieczyszczenia powietrza wynikających z przeznaczenia terenów.

Zastosowanie niskoemisyjnych źródeł energii cieplnej oraz najnowszych dostępnych technologii i urządzeń pozwoli na maksymalne ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł grzewczych.

Ocena wpływu ustaleń Studium na powietrze:

- charakter zmian – mało istotne oddziaływanie na środowisko;
- typ oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie;
- okres trwania oddziaływania – długotrwałe, krótkotrwałe;
- zasięg oddziaływania – lokalny;
- trwałość przekształceń – odwracalne.

4.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.

Obszar Poręby cechuje się urozmaiconą rzeźbą o charakterze wyżynnym i równinnym, miejscami rozciągniętą dolinami cieków wodnych o przebiegu na ogół równoleżnikowym. Obniżanie się powierzchni terenu Poręby przebiega w kierunku południowym i wschodnim. Generalnie budowę geologiczną Poręby – poza stokami Progu Woźnickiego i dolinami rzecznyymi – uznać należy za sprzyjającą różnym formom zabudowy.

Na obszarze Poręby nie stwierdzono występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Największe niekorzystne oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie występowało w północnej części miasta i związane będzie z przeznaczeniem nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz tereny zabudowy aktywności gospodarczej. Negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi związane będzie z przekształceniami powierzchni, które będą efektem prac ziemnych.

Projekt Studium określa wskaźniki urbanistyczne dotyczące m.in. powierzchni biologicznej czynnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę. Powierzchnia biologicznie czynna na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, mieszkaniowo wielorodzinną, zabudowę usług sportu i rekreacji wynosi nie mniej ze 30% powierzchni działki lub terenu. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej powierzchnia biologicznie czynna wynosi nie mniej niż 40% powierzchni działki. Powierzchnia biologicznie czynna dla terenów zabudowy usługowej, zabudowy usług publicznych, wynosi nie mniej niż 15% powierzchni działki lub terenu. Dla terenów cmentarzy powierzchnia biologicznie czynna wynosi minimum 15% działki budowlanej. Określony w projekcie Studium udział powierzchni biologicznie czynnej minimalizuje negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na powierzchnię ziemi:

- charakter zmian – niekorzystne oddziaływania na środowisko;
- typ oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie;
- okres trwania oddziaływania – długotrwałe; krótkotrwałe;
- zasięg oddziaływania – lokalny;
- trwałość przekształceń – nieodwracalne, odwracalne.

4.7. Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja ustaleń projektu Studium nie wpłynie negatywnie na krajobraz analizowanego terenu. Jednym z celów opracowania projektu Studium są zmiany w strukturze przestrzennej miasta zgodne z wymogami ładu przestrzennego oraz rewitalizacja tych terenów i obiektów, w tym przemysłowych i zdegradowanych.

Określone w projekcie Studium zasady w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu, wpłyną pozytywnie na krajobraz. Ustalone zasady zagospodarowania terenów wraz z określeniem parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy, w tym ograniczenie wysokości obiektów budowlanych, elementów zagospodarowania terenu oraz kształt dachów mogą wpłynąć korzystnie na krajobraz terenu miasta.

Projekt Studium określa ogólne zasady ochrony krajobrazu kulturowego:

- kształtowanie nowej zabudowy w pierzei ulic w oparciu o istniejącą historyczną tkanekę: należy zachowywać linie zabudowy, nawiązywać wysokością, kształtem, formą i wystrojem architektonicznym do zachowanych obiektów,
- dążenie do podniesienia estetyki i zharmonizowania odbioru centralnej części miasta, poprzez odrestaurowanie najcenniejszej zabudowy, korektę obiektów nie dostosowanych do otoczenia staranne opracowywanie formy nowych obiektów, zagospodarowanie terenu, wprowadzenie elementów małej architektury,
- utrzymanie istniejącej zabudowy o lokalnej - kulturowej wartości oraz zachowanych elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym,
- nawiązanie w nowej lub uzupełnianej zabudowie do zasad wartościowej historycznie i kulturowo dyspozycji przestrzennej terenu i charakteru zabudowy sąsiadującej.

Projekt Studium dopuszcza realizację na terenach rolnych w przedłużeniu w kierunku wschodnim Strefy Aktywności Gospodarczej możliwość rozmieszczenia urządzeń wykorzystujących energię odnawialną źródła promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 100 kW, pod warunkiem, że

strefy ochronne od tych urządzeń o mocy przekraczającej 100 kW nie będą wykraczały poza obszar jednostek urbanistycznych R. Jest to teren użytkowany rolniczo. Może nastąpić zmiana krajobrazu w tej części miasta. Projekt Studium nie określa dokładnej lokalizacji, rodzaju oraz powierzchni urządzeń fotowoltaicznych. Niewielka wysokość takich urządzeń nie spowoduje powstania nowych dominat w krajobrazie. W związku, z czym wpływ na krajobraz będzie ograniczony.

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na krajobraz

- charakter zmian – korzystne oddziaływanie na środowisko; mało istotne oddziaływania na środowisko.

4.8. Oddziaływanie na klimat

Projekt Studium ze względu na niewielką skalę zagospodarowania terenu nie wpłynie w żaden sposób na pogorszenie i modyfikację warunków klimatycznych.

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na klimat:

- charakter zmian – mało istotny dla funkcjonowania środowiska.

4.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne.

W granicach obszaru objętego projektem Studium udokumentowane złoża kopalin nie są eksploatowane. Wszystkie udokumentowane złoża rud cynku i ołowiu oraz ceramiki budowlanej zostały uwzględnione w projekcie Studium. Na terenie gminy nie występują obszary i tereny górnicze, nie ustanowiono filarów ochronnych. Realizacja ustaleń projektu Studium nie ograniczy dostępu do zasobów naturalnych.

Innym zasobem naturalnym środowiska są wody podziemne zgromadzone w głównym zbiornikach wód podziemnych (GZWP) nr 327 „Lubliniec – Myszków” oraz nr 454 „Olkusz – Zawiercie”. Realizacja ustaleń projektu Studium nie wpłynie znacząco na warunki zasilania zbiorników, ani nie ograniczy dostępu do ich zasobów.

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na zasoby naturalne

- charakter zmian – mało istotny dla funkcjonowania środowiska.

4.10. Oddziaływanie na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych.

W granicach obszaru objętego Studium znajdują się obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków. Zapis projektu Studium ustala:

- ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- ochronę obiektów i urządzeń wskazanych do ujęcia w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków,
- ochronę pomników i miejsc pamięci zlokalizowanych na terenie gminy,
- ochronę stanowisk archeologicznych.

Dodatkowo projekt Studium wprowadza zasady ochrony zabytków wskazanych do ochrony prawem miejscowym:

Dla obiektów zabytkowych projekt Studium wskazuje następujące zasady

- nowa zabudowa lokalizowana w sąsiedztwie obiektów zabytkowych winna utrzymywać historyczne linie zabudowy i podziały parcelacyjne, gabaryty budynków zabytkowych (wysokość, kształt dachu); jej architektura winna harmonizować z zabytkowym otoczeniem,
- stosowanie odpowiednich materiałów budowlanych (pokryć dachowych takich jak: dachówka ceramiczna w kolorze naturalnym, blacha miedziana, blacha ocynkowana, blacha tytanowo-cynkowa, papa na dachach płaskich kamienic; stolarka okienna i drzwiowa indywidualna, pod warunkiem zachowania rozmiarów i wyglądu stolarki pierwotnej, naturalny kamień, cegła, tynk gładki),
- likwidacja przyłączy instalacji elektrycznej na elewacjach, szafki na główne zawory powinny być zaprojektowane indywidualnie,
- zachowanie historycznej wysokości;
- zachowanie historycznej geometrii dachów;
- zachowanie elementów elewacji odzwierciedlających jej historyczny zamysł kompozycyjny;
- zakaz stosowania blacho-dachówki, sidingu, blach trapezowych, blach falistych, okładzin gresowych;

- możliwość prowadzenia robót budowlanych z zachowaniem charakterystycznych elementów historycznej formy;
- utrzymanie ekspozycji charakterystycznych elementów elewacji.

Dla zabytkowych cmentarzy projekt Studium ustala zachowanie:

- historycznego układu urbanistycznego,
- rozplanowania alei,
- starodrzewu,
- zieleni komponowanej.

Dla obiektów małej architektury (krzyży i kapliczek), miejsc pamięci i obiektów militarnych projekt Studium ustala:

- zachowanie zabytków;
- zachowanie funkcji związanej z kultem religijnym;
- zachowanie historycznej formy;
- utrzymanie ekspozycji obiektów;
- możliwość prowadzenia robót budowlanych z zachowaniem historycznej formy.

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych:

- charakter zmian – korzystne oddziaływanie na środowisko.

4.11. Oddziaływanie na dobra materialne.

Na terenie opracowania nie występują zagrożenia mogące stanowić potencjalne zagrożenie dla dóbr materialnych.

Ocena wpływu ustaleń projektu Studium na dobra materialne:

- charakter zmian – mało istotny dla funkcjonowania środowiska.

5. SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ METODY ICH MONITOROWANIA

Na etapie projektu Studium nie wprowadza się konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków jego realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Oddziaływanie na środowisko, nawet przy pełnej realizacji projektu dokumentu, nie powinno zmienić się na tyle by konieczne było wprowadzenie nowych narzędzi i metod obserwacji środowiska.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym narzuca obowiązek sporządzania planów miejscowych w zgodności (nienaruszaniu) z ustaleniami studium, co powinno zapewnić respektowanie w prawie miejscowym ustaleń polityki przestrzennej.

Skutki realizacji projektu Studium wyrażać się będą we wpływie na środowisko konkretnych inwestycji, dla których studium wyznacza ogólne ramy. Oznacza to, że ocenę skutków realizacji studium należy przeprowadzać poprzez zbadanie wpływu na środowisko planów miejscowych i pozwoleń na budowę.

5.1. Skutki dla istniejących form ochrony przyrody oraz innych obszarów chronionych

Na terenach objętych projektem Studium nie występują obszary cenne przyrodniczo w tym ustanowione: obszary NATURA 2000, rezerваты przyrody, parki narodowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne.

Na obszarze gminy ochronie przyrodniczej i rolniczej podlegają:

- pomniki przyrody: dąb „Bartek”, dwa buki zwyczajne, starodrzew dębowy,
- korytarze ekologiczne
 - lasy (obszary "ZL"),
 - ciągi ekologiczne wzdłuż dolin rzek i innych cieków wodnych obejmujące tereny zieleni naturalnej, tereny wód i tereny rolne oraz towarzyszące im mniejsze powierzchnie leśne i zespoły zadrzewień,

- obszary cenne przyrodniczo: proponowany obszar Natura 2000 „Las Porębski”, proponowany rezerwat przyrody „Las Poręba”,
- Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
- ujęcia wód podziemnych,
- wody powierzchniowe,
- zabytki oraz dziedzictwo kulturowe,
- tereny lasów,
- tereny rolnicze.

Zapisy projektu Studium gwarantują ustalenie warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego - utworzenie spójnego systemu obszarów przyrodniczych i kulturowych pozwoli na wzmocnienie istniejących powiązań przyrodniczych, stymulację procesów decydujących o równowadze ekologicznej oraz zwiększenie odporności środowiska na antropopresję, zróżnicowanie środowiska biotycznego poprzez ochronę przed zainwestowaniem niezabudowanych terenów stanowiących elementy systemu przyrodniczego gminy.

6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ocena skutków środowiskowych związanych z projektem „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poręba” pozwala na ogólną konstatację, iż ich urzeczywistnieniu nie będą towarzyszyły oddziaływania transgraniczne.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, KTÓRE MOGĄ BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Z oceny stanu środowiska oraz jego zagrożeń wynikają kierunki koniecznych działań pozwalające na minimalizację ujemnego wpływu na środowisko:

- ochronę przyrody i krajobrazu,
- ochronę przed zabudową terenów lasów i gruntów ornych,
- ograniczenie zagrożeń jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenia niskiej emisji oraz stosowanie proekologicznych wysokosprawnych źródeł energii cieplnej,
- ograniczenie zagrożeń jakości wód powierzchniowych, wód podziemnych poprzez zakaz odprowadzanie ścieków i wód opadowych wraz z roztopowymi do odpowiednich instalacji w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej, zakaz nawożenia gnojowicą użytków rolnych, ograniczenie stosowania nawozów i środków ochrony roślin na terenach rolniczych, zachowanie pasa ochronnego wzdłuż cieków,
- ochronę przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym poprzez poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych, określanie standardów akustycznych dla poszczególnych kategorii terenów, doskonalenie systemu komunikacji zbiorowej oraz systemu transportowego, ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska,
- ochronę wartości kulturowych i historycznych.

Nowe zainwestowanie czy zagospodarowanie terenu zawsze powoduje zmiany w środowisku przyrodniczym. Najczęściej jest to wpływ niekorzystny, którego całkowite wyeliminowanie jest niemożliwe. Określono jednak zasady, które umożliwiają ograniczenie tego niekorzystnego wpływu do minimum.

W projekcie Studium (rozdz. 2.3) określono zasady, które umożliwiają ograniczenie tego niekorzystnego wpływu do minimum i dotyczą one:

- Ochrony zasobów wód podziemnych i powierzchniowych,
- Ochrony przyrody i krajobrazu,
- Ochrony powietrza,
- Ochrony przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym,
- Zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

8. SYNTEZA WYNIKÓW PROGNOZY

Można uznać, że propozycje rozwiązań problemów zagrożeń dla środowiska zidentyfikowanych w opracowaniu ekofizjograficznym zaproponowane w projekcie Studium, przyczyniają się w większości do eliminacji lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko oraz służą niwelacji destrukcyjnych skutków na obszary chronione.

Syntezę wyników prognozy w zakresie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze oraz istniejące formy ochrony przyrody na terenie miasta Poręby można przedstawić w formie zbiorczej poprzez określenie charakteru ich wpływu na ekosystemy i krajobraz.

ROZWIĄZANIA KTÓRYCH PROGNOZOWANE SKUTKI WPŁYWU USTALEŃ STUDIUM:

	tereny i elementy środowiska:
<p><u>zachowują, wzbogacają istniejące najwyższe wartości zasobów środowiska i krajobrazu poprzez:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ochronę zasobów leśnych poprzez zakaz zabudowy, - wzbogacanie krajobrazu obszarów przestrzeni rolniczej poprzez wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych z uwzględnianiem gatunków rodzimych, - ochrona gleb, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem, - zachowanie ciągów ekologicznych doliny rzeki Czarnej Przemszy oraz jej dopływów, - utrzymanie zbiorników wodnych, - ochrona zasobów wód podziemnych, powierzchniowych, - zwiększanie retencji na gruntach omnych, - ochronę obiektów i terenów objętych prawną ochroną przyrody i dziedzictwa kultury, - zapewnienie ochrony obiektów zabytkowych. 	<p>tereny lasów, tereny rolne, tereny zieleni, tereny wód powierzchniowych płynących i stojących, tereny zieleni naturalnej o funkcji ekologicznej, tereny zieleni niskiej i ogrodów przydomowych</p>
<p><u>odtwarzają, wzbogacają lub wprowadzają nowe szanse dla jakości środowiska przyrodniczego i wykształcenia harmonijnego krajobrazu kulturowego poprzez:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wyłącznie z możliwości zabudowy, - modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej, - budowa nowych sieci kanalizacyjnych w systemie rozdzielczym, - eliminowanie paliw powodujących nadmierną emisję zanieczyszczeń, - podejmowanie działań w zakresie wykorzystania alternatywnych źródeł energii cieplnej. 	<p>tereny lasów, tereny rolne, tereny zabudowy mieszkaniowej</p>
<p><u>adaptują istniejące zainwestowanie i nie wprowadzają nowych uciążliwości dla środowiska oraz nie obniżają wartości krajobrazu poprzez:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zahamowanie procesu rozpraszania zabudowy na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej, - racjonalne i efektywne zagospodarowania terenów przemysłowych oraz terenów dotychczas niezabudowanych, - rewitalizacja obszarów zdegradowanych, - separacja ruchu tranzytowego od lokalnego. 	<p>tereny rolne, tereny zabudowy mieszkaniowej, y mieszkaniowo-usługowej, tereny zabudowy usługowej, tereny usług publicznych, tereny aktywności gospodarczej, tereny dróg</p>
<p><u>będą wywoływać uciążliwości dla środowiska przy jednoczesnym ograniczeniu ujemnych wpływów poprzez sposób zagospodarowania zapisany w projekcie Studium:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - określenie wielkości i typu zabudowy terenu, - ustalenie sposobu odprowadzenia ścieków, - określenie sposobów ogrzewania, - zmniejszenie ilości odpadów, 	<p>tereny zabudowy mieszkaniowej, y mieszkaniowo-usługowej, tereny zabudowy usługowej,</p>

9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko „Projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poręba”. Celem prognozy jest określenie wpływu na środowisko ustaleń Studium.

Pod względem merytorycznym opracowanie stanowi realizację zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity 2021 poz. 247 z późniejszymi zmianami).

Opracowanie składa się z części tekstowej i załącznika graficznego (mapa w skali 1:10 000, wydruk w skali 1:15 000). Przyjęta skala mapy odpowiada skali rysunku planu.

Przedmiotem ustaleń „Projektu Studium...” są tereny o następujących oznaczeniach:

- MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej projektowane,
- MW - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- MW - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej projektowane,
- MU – zabudowy mieszkaniowo – usługowej,
- MU – zabudowy mieszkaniowo – usługowej projektowane,
- U – zabudowy usługowej,
- U – zabudowy usługowej projektowane,
- AG - zabudowy aktywności gospodarczej,
- AG - zabudowy aktywności gospodarczej projektowane,
- US - sportu i rekreacji,
- US - sportu i rekreacji projektowane,
- ZC – cmentarzy,
- ZD –ogrodów działkowych,
- ZP – zieleni urządzonej,
- ZE – zieleni nieurządzonej w dolinach rzek i potoków
- Zł – zieleni niskiej i ogrodów przydomowych,
- ZL – lasy,
- R – grunty rolne,
- WS1 – teren wód powierzchniowych śródlądowych stojących,
- WS2 - teren wód powierzchniowych śródlądowych płynących,
- IT – infrastruktury technicznej,
- KP - parkingi i garaże
- KD – komunikacji drogowej
- KK – komunikacja kolejowa.

Celem sporządzenia nowej edycji Studium jest określenie aktualnej polityki przestrzennej miasta uwzględniającej jego potrzeby rozwojowe, w tym aktywizację gospodarczą i poprawę warunków życia mieszkańców poprzez określenie zasad lokalnych, zasad zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem obowiązujących regulacji prawnych.

Realizacja ustaleń projektu planu wpływa, w zróżnicowany sposób, na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz. Realizacja ustaleń Studium nie będzie potencjalnie niekorzystnie oddziaływać na funkcjonowania środowiska. Korzystne oddziaływanie ustaleń Studium stwierdza się w zakresie krajobrazu i zabytków.

Analiza projektu Studium dotycząca planowanego zainwestowania terenu wykazała brak obszarów objętych przewidywanymi znaczącymi oddziaływaniami realizacji ustaleń Studium na środowisko. Zapisy projektu Studium minimalizują: ryzyko przekroczenia dopuszczalnych wartości zanieczyszczenia powietrza, ryzyko przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, ryzyko negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i gleby, negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych, ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Realizacja ustaleń projektu Studium wpływa, w zróżnicowany sposób, na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz. Realizacja ustaleń projektu Studium będzie potencjalnie niekorzystnie oddziaływać w zakresie wód powierzchniowych i podziemnych i powierzchnię ziemi. Korzystne oddziaływanie ustaleń planu stwierdza się w zakresie celów i przedmiotu ochrony Natura 2000 oraz integralności tych obszarów, na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną, krajobrazu i zabytków. Dla pozostałych komponentów środowiska

Źródła informacji

- Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., 2001a, Komentarz do Mapy Hydrograficznej Polski w skali 1: 50000, Arkusz M-34-51-D (Zawiercie), Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., 2001b, Komentarz do Mapy Hydrograficznej Polski w skali 1: 50000, Arkusz M-34-51-C (Siewierz), Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., 2001c, Komentarz do Mapy Hydrograficznej Polski w skali 1: 50000, Arkusz M-34-51-B (Myszków), Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., Wika S., 1996, Komentarz do Mapy Hydrograficznej Polski w skali 1: 50000, M-34-51-D (Zawiercie), Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Absalon D., Jankowski A. T., Leśniok M., Wika S., 1996, Komentarz do Mapy Sozologicznej Polski w skali 1: 50000, Arkusz M-34-51-C (Siewierz), Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Absalon D., Matysik M., Parusel J., 2018, Opracowanie ekofizjograficzne gminy Poręba, Geoekoma, Poręba,
- Centralna Baza Danych Geologicznych – wersja internetowa (www.baza.pgi.waw.pl).
- Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegląd Meteor. I Hydrogr.
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2019: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2018. WIOŚ, Katowice.
- Klimek K., 1966: Deglacjacja północnej części Wyżyny Śląskiej w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Prace Geograficzne IG PAN, 53, Warszawa.
- Kondracki J., 1978: Geografia fizyczna Polski. PWN, Warszawa.
- Kondracki J., 1994: Regiony fizycznogeograficzne Polski. PWN, Warszawa.
- Kowalczyk R., Szulczewska B., 2003 : Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko do planów zagospodarowania przestrzennego. Ekokonsult, Gdańsk.
- Kraak, M. J., Ormeling F., 1998: Kartografia. Wizualizacja danych przestrzennych., Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
- Kropka J., Rubin H., 1989: Czwartorzędowe zbiorniki wód podziemnych regionu górnośląskiego i problemy ich ochrony. W: Materiały Konf. Problemy Nauk. Inst. Geotechn. Polít. Wrocławskiej, Nr 58.
- Książkiewicz M., Samsonowicz J., Rühle E., 1965: Zarys geologii Polski. Warszawa.
- Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1:500000. (Red. A. Kleczkowski) Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH. Kraków, 1990.
- Matuszkiewicz W. (red.), 1995: Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300000. Arkusz 8: Wzniesienia Południowomazowieckie i Wyżyna Środkowomazowiecka. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Warszawa.
- Parusel J. B., 1997: Struktury ekologiczne Górnego Śląska. Biuletyn Podyplomowego Studium Planowania Przestrzennego i Urbanistyki Politechniki Śląskiej w Gliwicach, 9-11: 30-33.
- Parusel J. B., Wika S., Bula R. (Red.), 1996: Czerwona lista roślin naczyniowych Górnego Śląska. Raporty Opinie, 1: 8-42. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.
- Parusel J. B., Skowrońska K. Wower A. (red.). 2010. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. s. 280. [maszynopis]. Richling A., Solon J., 1996: Ekologia krajobrazu. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, wyd. II, ss. 319.
- Rózkowski A., Chmura A., 1996: Mapa dynamiki zwykłych wód podziemnych GZW i jego obrzeżenia, PIG Warszawa.
- Rózkowski A., Chmura A., Siemiński A., 1997: Użytkowe wody podziemne GZW i jego obrzeżenia. Prace PIG, CLIX.
- Stan środowiska w województwie śląskim (raporty 2000-2018). Biblioteka Monitoringu Środowiska, Katowice 2000-2018
- Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030. Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice 2011.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poręba. Część A, Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego, Katowice, 2019.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poręba. Część B, Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego, Katowice, 2019.

Wykaz map

1. Rysunek Prognozy Oddziaływania na Środowisko - załącznik

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2021, poz. 247 z późniejszymi zmianami).

„Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2021, poz. 247 z późniejszymi zmianami).

„Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”

